Влада-Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 24 (1524) ♦ Вівторок, 11 лютого 1997 року ♦ Ціна договірна

Якщо народу й підкладуть свиню, то не обов'язково заморську

Сьогодні у Верховній Раді — день уряду

З огляду на те, що в поле зору потраплять кредити міжнародних фінансових організацій, неважко передбачити, в якому руслі піде дискусія. Урядовці доводитимуть, що кредити МВФ, Світового банку і Європейського банку реконструкції та розвитку надаються Україні на дуже вигідних умовах щодо процентних ставок і термінів їх погашення, і без цього економіці просто не вийти з кризи. Народні депутати переважною більшістю будуть це заперечувати, називаючи умови кабальними і справедливо вказуючи, крім іншого, на неефективність використання іноземних позик органами виконавчої влади. Йтиметься про неабиякі кошти —близько 3,5 мільярда доларів США, з них більше мільярда має бути спрямовано на покриття дефіциту бюджету, про обсяг якого сьогодні можна лише здогадуватись.

Якщо виборець уважно прислухається до дискусії, він зрозуміє, що гроші, яких, на жаль, немає в Конотопському виборчому окрузі, але є за кордоном, не обов'язково підведуть під монастир, коли не лише проголошувати реформи, а й втілювати їх у життя. А щоб підкласти народу свиню, далеко ходити не треба. Беззастережне підняття дохідності облігацій внутрішньої державної позики Міністерством фінансів може призвести до того, що в майбутньому іноземці вивозитимуть за борги половину валового внутрішнього продукту. Тож своя свиня — паскудна, як і заморська.

Звірили «годинники»

Голова Верховної Ради Олександр Мороз і Президент України Леонід Кучма під час робочої зустрічі в п'ятницю обговорили широке коло питань, зокрема, проблеми, пов'язані з розглядом у парламенті податкових законопроектів та Державного бюджету на поточний рік.

Президент і Голова Верховної Ради також обмінялися думками щодо діяльності органів виконавчої і законодавчої влади, механізмів їхньої взаємодії і співпраці в інтересах суспільства.

До 2000 року — кожному свій куток!

Природа не любить прямих ліній та кутів. Цей старий Одеський будинок, що люб'язно позував нашому фотографові, здається, теж намагається жити з нею в гармонії. Архітектор (з якої причини — ми вже не дізнаємося) поставив його стіни під кутом 30 градусів — на втіху туристам і виправдання нетверезим перехожим.

Про те, якої конструкції шафу можна «запхати» у такий куток ізсередини, ніхто не думав, — дбали тільки про фасад, що згодом стало доброю радянською традицією.

Ми навіть не здогадуємося, наскільки наші помешкання не пристосовані для нормального життя, —призвичаїлися. Поспівчувайте нам, професоре Преображенський, адже ми не просто позбавилися віталень, передпокоїв, робочих кабінетів, — ми пішли далі. Стелю спустили на рівень маківки, туалет розташували біля кухні (цікаво подивитися в очі автора цього сміливого рішення!), а кухню зменшили до обсягів плити.

Якщо свобода одного індивіда закінчується там, де починається ніс його сусіда, то кожен з нас живе в семиметровій камері, люб'язно наданій державою в безстрокову оренду — до того моменту, як у нас з'являться діти (тоді запишуть до черги «на розширення») або гроші на щось пристойніше.

Фото Юрія ШКОДИ.

(Закінчення на 12-й стор.).

Фермерам — підтримку!

За розробку державної цільової програми розвитку селянських фермерських господарств на 1997—2010 роки, висловився, виступаючи на сьомому з'їзді Асоціації фермерів, Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, як доповнення до Національної програми перспективного розвитку АПК.

«Завданням цієї програми варто було б визначити створення організаційних, економічних, фінансових, правових і соціальних умов для розвитку селянських господарств, —зазначив Олександр Мороз.

Глава парламенту наголосив на необхідності фінансово-кредитної та інвестиційної підтримки, законодавчого врегулювання оренди на землю, поступової ліквідації бартеру як основної форми господарських стосунків. Олександр Мороз пообіцяв фермерам підтримку з боку Верховної Ради у правовому забезпеченні становлення і подальшого розвитку фермерства як одного із найважливіших чинників стабілізації сільськогосподарського виробництва і забезпечення продовольчих потреб населення.

* * *

Глава держави Леонід Кучма у вітанні учасникам VII з'їзду фермерів України висловив сподівання, що у прийнятих рішеннях знайдуть відображення якісно нові процеси і глибокі перетворення, які відбуваються в агропромисловому комплексі країни.

У своєму вітанні з'їзду Леонід Кучма ще раз наголосив на своїй принциповій позиції: держава повинна надавати дедалі активнішу реальну підтримку у розв'язанні всього комплексу проблем на селі.

«Велика сімка» про ЧАЕС не забуває

У Вашингтоні 10—13 лютого проходять переговори офіційних делегацій України і держав «великої сімки», присвячені проблемі закриття Чорнобильської АЕС. На зустрічі з доповіддю «Енергетична стратегія України» виступить керівник української делегації, міністр охорони навколишнього природного середовища і ядерної безпеки України Юрій Костенко. Сторони, повідомляє прес-центр Мінекобезпеки, обговорять питання реалізації меморандуму про взаєморозуміння щодо закриття ЧАЕС, зокрема, заходи щодо вирішення проблеми «саркофагу», виведення станції з експлуатації, залучення інвестицій в енергетику України, соціальної адаптації персоналу ЧАЕС і жителів міста Славутича.

Шостий енергоблок пустить себе сам?

Прийом 6-го енергоблока Запорізької атомної електростанції в експлуатацію неможливий через неготовність ряду об'єктів — таке рішення прийняла Державна приймальна комісія, очолювана головою Держкоматому України Віктором Чебровим. Водночас члени комісії підтвердили технічну готовність шостого блока до подальшої безпечної експлуатації й висловилися за «можливе отримання в Агентстві ядерного регулювання Мінекобезпеки України дозволу на експлуатацію блока до плановопопереджувального ремонту 1998 року». Додамо, що для завершальних робіт потрібно майже 1 мільярд гривень.

Схоже, що 6-й енергоблок, який торік на тимчасових дозволах на експлуатацію виробив для держави 6798 мільйонів кіловат-годин електроенергії — найбільше серед п'яти інших блоків ЗАЕС, — незабаром заробить і на комплексне завершення будівництва «своїх об'єктів». А поки що порядок прийому в експлуатацію 6-го енергоблока і станції в цілому має розглянути Кабінет міністрів.

Найкращі умови для капіталу

«Ми будемо всіляко сприяти залученню інвестицій в економіку й інфраструктуру столиці України», — заявив від імені дипломатичних представників держав «великої сімки» посол Великобританії в Україні Рой Рів. Він і його колеги з провідних західних країн зустрілись з керівниками Київської міської державної адміністрації, щоб ознайомитись з перспективами розвитку столиці України, допомогти в її оновленні, повідомляє ДІНАУ-Укрінформ.

Глава столичної держадміністрації Олександр Омельченко проінформував дипломатів про плани модернізації міста, пов'язані, зокрема, з проведенням у Києві в травні наступного року засідання Міжнародного банку реконструкції та розвитку, участь у якому, як очікується, візьмуть понад чотири тисячі зарубіжних гостей. Треба буде реконструювати 17 готелів, на що потрібно буде близько 80 мільйонів доларів, облаштувати вулиці і площі столиці, оновити транспорт.

Нарада у Голови Верховної Ради України

10 лютого відбулася нарада у Голови Верховної Ради Олександра Мороза за участю голів постійних комісій. На порядку денному — важливі питання законотворчого характеру.

Зокрема, голова тимчасово погоджувальної групи з податкових законопроектів заступник Голови Верховної Ради Віктор Мусіяка поінформував про роботу, яка триває щоденно ось уже два тижні. Він повідомив, що низку проектів законів уже підготовлено для розгляду на пленарних засіданнях у першому читанні.

Голови комісій висловили з цього приводу свої міркування, погодившись, що деякі документи можна вносити до порядку денного роботи сесії. Тому й запропоновано в середу, 12 лютого, розглянути один з них у сесійному залі — проект Закону «Про оподаткування прибутку підприємств». На часі розгляд й інших податкових законопроектів.

Потім учасники наради обговорили розклад засідань та порядок денний роботи Верховної Ради України 10—14 лютого, наголосивши на важливості тих питань, що випливають з Конституції, бюджетної політики тощо. Зосередили увагу й на проведенні 11 лютого дня уряду з питань ефективності використання іноземних кредитів в Україні та реалізації молодіжної політики в державі.

Постало також питання про проект Закону «Про уповноваженого Верховної Ради України з прав людини». Висловлено різні точки зору. Вирішено документ внести на розгляд Верховної Ради.

Прес-служба Верховної Ради України.

ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ ПО ВИБОРАХ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

№315 Київ 7 лютого 1997 р.

Про призначення на 11 травня 1997 року виборів народних депутатів України замість вибулих у Кілійському виборчому окрузі №312 (Одеська область) та Гусятинському виборчому окрузі №360 (Тернопільська область)

Рішенням судової колегії в цивільних справах Київського міського суду від 25 листопада 1996 року та 5 грудня 1996 року на підставі статей 78, 81 Конституції України, статті 4 Закону України «Про статус народного депутата України» достроково припинено повноваження народних депутатів України відповідно Боделана Р. Б. від Кілійського № 312 (Одеська область) та Бойка Б. Ф. від Гусятинського №360 (Тернопільська область) виборчих округів.

Ухвалою Верховного Суду України від 5 лютого 1997 року ці рішення залишено без зміни.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 14, 49 Закону України «Про вибори народних депутатів України» Центральна виборча комісія по виборах народних депутатів України **постановляє:**

1. Призначити на неділю 11 травня 1997 року вибори народних депутатів України замість вибулих у Кілійському виборчому окрузі №312 (Одеська область) та Гусятинському виборчому окрузі №360 (Тернопільська область).

2. Цю постанову опублікувати в газеті «Голос України» і місцевій пресі, оголосити в інших засобах масової інформації та надіслати Одеській і Тернопільській обласним радам.

Голова Центральної виборчої комісії І.ЄМЕЦЬ.
Секретар Центральної виборчої комісії І.ЦЕЛУЙКО.

Парламентська хроніка

Голодних багато. А де ж прогрес?

Денне засідання 7 лютого

За напруженням пристрастей і різноманітністю думок головним питанням усього пленарного засідання можна з повним правом вважати обговорення проекту закону України «Про часткове припинення виплати заробітної плати в органах влади» Ростислава Чапюка. До повного погашення заборгованості у виплаті заробітної плати, стипендій, пенсій та допомог громадянам України запропоновано виплачувати народним депутатам, працівникам Верховної Ради України, адміністрації Президента України, Кабінету міністрів, органів виконавчої влади, державного управління і місцевого самоврядування лише в порядку авансування не більш як 50 відсотків місячного окладу.

На думку Ростислава Степановича, цілком позбавляти зарплати не слід, бо постане загроза переходу чиновників на утримання лише за рахунок хабарів. До речі, запитання хто і на які гроші живе не раз виникало у залі засідань. Зокрема, народний депутат Михайло Ратушний підкреслив, що закон може вдарити насамперед по депутатах, які не мають додаткових доходів. Водночас іншим зарплата взагалі потрібна хіба що на кишенькові витрати.

А коли Ростислав Чапюк, відповідаючи на одне із запитань, сказав, що прогрес рухають люди молоді, закохані й голодні, головуючий перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко кинув репліку, яка найреальніше відображає стан нашого суспільства: «Сьогодні голодних дуже багато, але прогресу не видно».

Співдоповідач з цього законопроекту Олександр Стоян, підтримуючи постановку питання в цілому, водночас зазначив, що пропозиції пана Чапюка суперечать одній зі статей Конституції України. Тому він запропонував найближчим часом зібратися в сесійному залі Президентові України, керівникам Верховної Ради і уряду, народним депутатам та Кабміну і спільно визначити стратегію виходу з кризи. А також притягнути до персональної відповідальності тих, хто завів економіку у глухий кут.

Бурю емоцій в залі спричинила пропозиція народного депутата Володимира Моісеєнка до проекту закону «Про статус народного депутата», яку на прохання одного з парламентаріїв зачитав Олександр Стоян. Зокрема, Володимир Моісеєнко пропонує, щоб народному депутатові України після закінчення терміну його повноважень, а також у разі дострокового припинення їх за особистою заявою надавати роботу, що відповідає рангові державного службовця. А якщо той не зможе працевлаштуватися у визначені терміни, призначати на посаду позаштатного консультанта Секретаріату Верховної Ради України з виплатою 70 відсотків зарплати народного депутата й заносити до державного резерву кадрів на заміщення посади, що відповідає рангові держслужбовця. Цю пропозицію Олександр Стоян прокоментував так: «Мова про те, що народний депутат Моісеєнко уже не хоче повертатися до себе інженером-механіком у Макіївку, а хоче бути в ранзі державного службовця...»

До кінця пленарного дня народні депутати спільної думки не дійшли. Незважаючи навіть на поіменне голосування, законопроект так і не було прийнято в першому читанні.

Василь ТУГЛУК.

Профспілки вдячні

На ім'я Голови Верховної Ради України Олександра Мороза надійшов лист від федерації профспілок України, в якому висловлюється вдячність народним депутатам за прийняття парламентом постанови «Про звільнення від оподаткування грошових коштів, які спрямовуються на проведення новорічних і різдвяних свят для дітей та підлітків та на придбання новорічних та різдвяних подарунків». Ця благодійна акція дозволила додатково запросити на новорічні свята понад 6 тисяч дітей-сиріт, дітей-інвалідів, дітей з регіонів, що постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС».

Прес-служба Верховної Ради України.

Володимир Стретович, можливо, домагатиметься розпуску парламенту. Якщо...

Неоптимістичні прогнози подальшої законодавчої роботи висловили на традиційній прес-конференції у Верховній Раді представники постійної парламентської Комісії з питань правової політики і судово-правової реформи Володимир Стретович, Ігор Коліушко та Олександр Лавринович.

Комісія безпосередньо має опрацювати 47 законопроектів (це третя позиція за кількістю серед решти комісій). Достатньо назвати лише окремі з них — про політичні партії, про Кабінет міністрів, про Конституцію, Верховну Раду і Кабінет міністрів Автономної Республіки Крим, проекти Цивільного і Цивільно-процесуального кодексів (нові редакції), концепції адміністративної реформи тощо.

Робота над документами ускладнюється ще й тим, як сердито зізнався голова комісії, що з її членів над законопроектами в комісії безпосередньо і плідно працює приблизно 17 народних депутатів, а решта займається політичними, комерційними і такими іншими справами.

Окрім того, вищому законодавчому органові заважатимуть налаштованість на наступні парламентські вибори, групові інтереси, дешевий популізм, доказом чого є домагання трансляції сесійних засідань. Замість того, продовжив Володимир Стретович, щоб тихо і плідно працювати над законопроектами, окрема частина парламенту воліє працювати «на публіку».

На думку учасників прес-конференції від комісії, сьома сесія фактично буде останньою робочою сесією, бо наступна — «передвиборча». Можливо, попередив Володимир Стретович, тоді доведеться брати гріх на душу і домагатися дострокового припинення повноважень Верховної Ради цього скликання.

Отже, розмови про можливість розпуску парламенту — не вигадка журналістів. Залишається лише нагадати, що згідно з Конституцією України Президент достроково припиняє повноваження Верховної Ради в разі, якщо вона протягом тридцяти днів однієї чергової сесії не може розпочати пленарні засідання.

Анатолій БЕНЬ.

У погоджувальних комісіях депутатських груп і фракцій Верховної Ради України

Лазівки усувають, джерела відкривають

Днем «доводки й шліфування» назвали самі члени погоджувальної групи з податкових законопроектів п'ятницю (7 лютого). Розпочалось контрольне уточнення деяких документів. Цього дня аналізувались пропозиції стосовно змін і доповнень до проекту Закону «Про оподаткування прибутку підприємств».

Скажімо, у визначенні категорії «платники податку» помітили приховану лазівку. Уявіть, що основне підприємство зобов'язуване сплачувати податки. А з його дочірніх структур це стосується лише тих, що мають окремий банківський рахунок та (або) ведуть окремий облік результатів діяльності. Тобто хочеш не платити — «не май» і «не веди». Група дійшла правильного висновку: філії, відділення та інші відокремлені підрозділи зобов'язані вести окремий облік своєї діяльності і мати банківський рахунок за місцем розташування.

Отож, готовність наявного пакету з чотирьох документів день у день зростає. Але чи під силу йому істотно вплинути на стан нашої економіки?

Наша фракція, —наголосив народний депутат Йосип Вінський, — наполягатиме на прийнятті пакета, який забезпечував би перерозподіл через бюджет не менше 38—42 відсотків валового внутрішнього продукту, що обумовлює зростання життєвого рівня. На мій погляд, запропонований урядом пакет цього сповна не забезпечить. Кабінет Міністрів має доповнити його законопроектами, які орієнтуватимуть на комплексне, а отже, й результативніше вирішення проблеми бюджетного балансу.

Таку думку висловлювали й інші учасники погоджувальної групи, аналізуючи і уточнюючи одержані поправки до урядового пакета. Зокрема, до проекту Закону «Про оподаткування прибутку підприємств».

За такою ж процедурою працювала того дня й тимчасова спеціальна комісія з законопроектів про місцеве самоврядування та місцеві державні адміністрації. До другого сесійного читання тут готується проект Закону «Про місцеве самоврядування в Україні».

Дискусійними, як і очікувалось, стали питання утворення та діяльності районних у місті територіальних громад, їх статусу і повноважень у сільській місцевості.

—Працюючи над цим законом, нам не доводиться сподіватись простих рішень, — говорить член депутатської фракції «Конституційний центр» Роман Безсмертний. — Ось приклад. Нашою Конституцією закріплюється три види власності: приватна, державна і комунальна. Місцеве самоврядування має базуватися значною мірою на останній — комунальній. А вона чи не найслабкіше опрацьована у вітчизняній правничій науці.

Координує роботу погоджувальних комісій заступник Голови Верховної Ради України Віктор Мусіяка. Його фахова обізнаність, роботящість, а ще уміння тактовно спілкуватися з людьми імпонують їм, прихиляють до діла. А це багато важить, коли йдеться про узгодження.

Прес-служба Верховної Ради України.

Винні вони, а платимо ми

Щорічне перебування російського Чорноморського флоту обходиться Україні в 1,2 мільярда доларів. Про це йшлося на прес-конференції голови тимчасової комісії Верховної Ради України з вивчення політико-правової ситуації в Автономній Республіці Крим Юрія Кармазіна та капітана першого рангу ВМС України Євгена Лупакова. А в цілому за базування російських військ в Севастополі і на іншій території України Росія мала б сплачувати Україні більш як чотири мільярди доларів щорічно. Відповідні підрахунки свідчать також, що Російська Федерація як правонаступниця Радянського Союзу повинна заплатити нашій державі 19 мільярдів доларів за екологічні збитки.

Натомість маємо картину із точністю до навпаки. Наприклад, українські військовослужбовці, які проживають у гуртожитках, що навіть не в Севастополі, а в Миколаївській області, платять гроші Росії. І не 50 відсотків, як належить платити згідно із законом, а всі 100. Водночас Росія не платить ні за електроенергію, ні за використання інфраструктури. І взагалі, якщо Україні має належати 13 відсотків всього ВМФ колишнього Союзу, то Чорноморський становить лише 9 відсотків. Тому, на думку народних депутатів, з самого початку треба було поставити питання про його повну передачу Україні, а не про поділ.

Навіть приєднання України до Угоди про звичайні види озброєнь нічого, окрім шкоди, не дали. Адже Росія використовує квоту нашої держави, утримуючи відповідну кількість своєї бронетехніки на півострові. Намагання українських політиків не помічати недружніх кроків російських колег народні депутати назвали злочинними, а позицію — позицією меншовартості і другорядності.

Йшлося і про те, як розробляли сценарій роботи Верховної Ради АРК, подій у Севастополі. Але ті, кому слід було звернути увагу на це, вдали, що нічого не знають. Та і хто стежитиме за дотриманням законності на півострові, і в Севастополі зокрема, якщо прокуратура —подвійного підпорядкування і називається прокуратурою Чорноморського флоту та ВМС України. Зарплату платить Росія, а Україна начебто компенсує. Більше того, минулого року із Сімферополя вислано до Росії людину, яка працювала на розвідку північного «сусіда», однак ніде і ніякої заяви з цього приводу Україна публічно не зробила.

Усі засоби масової інформації не поскупилися на рекламу Лужкова і його 50 квартир для ЧФ. Але ніхто не заїкнувся, що будівництво цього житла Москва так і не оплатила. У той же час голова Київської держадміністрації Леонід Косаківський разом з делегацією вручили ключі від 50 квартир військовослужбовцям українських ВМС, проте українські ЗМІ цього не помітили.

Василь ТУГЛУК.

Актуальне інтерв`ю

Населення Криму не можна тримати заручником політичних ігрищ

Ситуацію на півострові коментують народні депутати України

***Леонід Кравчук,* екс-президент України, депутатська група «Конституційний центр»:** «Не можуть два з половиною мільйона чоловік бути заручниками політичних ігрищ. Верховна Рада України повинна допомогти населенню Криму жити в нормальних правових умовах, а тому треба, щоб вона, у суворій відповідності з Конституцією, прийняла рішення про припинення повноважень Верховної Ради Криму».

В'ячеслав Чорновіл, лідер Народного Руху України: «Розпуск Верховної Ради автономії — єдиний нормальний вихід із ситуації, адже кримський парламент повністю недієздатний. Призначення нових виборів буде сприйнято цілком спокійно».

***Василь Терещук,* член фракції КПУ:** «Ми цілком позитивно ставимося до розпуску Верховної Ради Криму. Вважаю, що необхідна реакція парламенту України. Нині у Комісії з питань державного будівництва, діяльності рад і місцевого самоврядування готується відповідна пропозиція».

Ігор Коліушко, депутатська група «Реформи»: «Відповідно до ст.85 Конституції Верховна Рада України має право призупиняти повноваження кримського парламенту за наявності висновку Конституційного Суду про порушення ним Конституції чи законів України. До компетенції Верховної Ради належить і призначення нових виборів. Однак насамперед треба вивчити ситуацію і розстановку політичних сил».

Пани б'ються, а в хлопців чуби тріщать

Одвічна суперечка виконавчої та законодавчої влади автономії зайшла в глухий кут. Борис Кізілов і Володимир Заскока, які називають себе представниками антикримінального блоку у ВР Криму, оприлюднили дані комплексної перевірки діяльності уряду півострова комісією Кабінету міністрів України під головуванням Василя Дурдинця. Цифри, які свідчили про падіння обсягів виробництва та зниження рівня життя населення Криму, провокують висновок про неспроможність уряду Демиденка. Крім того «ходаки» від кримського парламенту звинувачують місцеву виконавчу владу в корупції, хабарництві та інших «кримінальних талантах». На їхню думку, політика Ради міністрів Автономної Республіки Крим антинародна і вимагає негайного втручання з боку українського уряду.

Інформація кримського кореспондента.

***

А ТИМ ЧАСОМ, як повідомляє наш кримський кореспондент, робота сесії місцевого парламенту відновиться у середу, коли депутати знову спробують обрати голову. Боротьбу після першого туру продовжать співголова фракції «Творення» Анатолій Гриценко, який дотримується центристських поглядів і голова фракції «Єдність» Геннадій Рубцов, відомий своїми проросійськими настроями.

Василь Кисельов, який розпочав рішучий наступ на криміналітет у владних структурах автономії, за що і поплатився кріслом голови місцевого парламенту, тепер продовжить свою діяльність на посаді постійного представника Президента України в Криму.

Йому, а особливо кримським депутатам, які за останні два з половиною роки змінили п'ять урядів і прем'єр-міністрів, чотири склади президії і трьох голів. ВР Автономної республіки доведеться дуже задуматись, чому торік спад виробництва в Криму був удвічі вищий, аніж загалом в Україні, чому у легкій промисловості спад в автономії у п'ять (!) разів більший від загального спаду в державі, чому українська хімічна промисловість має невеликий приріст виробництва продукції, а в Криму — зниження обсягів більш як на 22%. Напевно, і в Києві мусять подумати, як же треба було дохазяйнуватися, щоб допустити загибель третини всього кримського торішнього врожаю, зібрати найменше за останні 36 років зернових із ганебним для благодатного півострова показником урожайності 17,1 центнера з гектара. А на питання, чому 50% прибутків від курортно-рекреаційної сфери Криму в 1996 році потрапило до тіньового сектора економіки і яка роль у всьому цьому кримських депутатів, мали б відповісти правоохоронні органи.

Коментар

Історичний досвід державності

Досвід світового конституціоналізму переконує: будь-яка справжня, реальна територіальна автономія є одним з політичних і юридичних засобів забезпечення єдності державної влади.

Саме такий підхід до статусу Криму застосовувався в один з переломних періодів нашої історії —період національно-визвольних змагань 1918—1920 років. Насамперед ідеться про часи існування Української держави — Гетьманату. Дослідивши тодішні політичні та юридичні джерела, можна стверджувати, що досвід української державності щодо організації влади в Криму був започаткований задовго до 1954 року, коли, за словами одіозних діячів, відбулася «незаконна передача» півострова. Взагалі, за часів Гетьманату провадилася досить активна політика у плані об'єднання українських етнічних земель. Багато уваги приділяли й проблемі стосунків Української держави з Кримом як стосунків цілого з частиною.

Коли УНР конституювалась як цілком незалежна держава, український уряд запропонував входження Криму до складу України на засадах документа, який мав назву «Основні підстави з'єднання Криму з Українською державою».

Ще тоді було сформовано нинішню по суті модель територіальної організації влади в Криму.

Уже в першому пункті цього документа було зафіксовано, що Крим з'єднується з Україною «на правах автономного краю». Згідно з четвертим пунктом автономний край повинен був мати свої крайовий уряд і крайові народні збори, а також право «місцевого законодавства» в межах компетенції крайового уряду. Всі закони автономії, які мали бути «погоджені» з боку крайових зборів, набували чинності лише після їх затвердження гетьманом. Гетьману також надавалося право затверджувати вищих посадових осіб крайового уряду.

Значне місце в «Основних підставах з'єднання Криму з Українською державою» було відведене розв'язанню питань розмежування владної компетенції між центральним і крайовим урядами. Так, до компетенції крайового уряду пропонувалось віднести питання місцевого бюджету, місцевих податків і зборів, а також державного майна на балансі місцевих органів за винятком тих об'єктів, котрі мали загальнодержавне значення. До повноважень крайового уряду також належали питання народної освіти і релігії, національностей, торгівлі і місцевої промисловості, сільського господарства, охорони здоров'я, організації праці та деякі інші.

Визначені в «Основних підставах...» умови територіальної організації єдиної державної влади саме в Криму мали бути розглянуті і затверджені курултаєм та з'їздами національних громадських об'єднань, що існували на півострові.

Отже, з історії можна зробити висновок про наявність за часів національно-визвольних змагань цілком логічної моделі територіальної організації влади до Криму як автономного утворення в складі України. Важливо те, що історичний досвід нашої державності щодо організації влади в Криму засвідчив перебування органічних за своєю природою політичних, економічних, географічних та інших чинників перебування півострова у складі України.

Можна зробити припущення, що усвідомлення такої органічності з боку «інтернаціоналістів», які керували радянською державою за усі часи її існування, зумовило появу в них певного синдрому співвіднесеності Криму з Україною і намагання на практиці не припустити таку співвіднесеність на державно-правовому рівні. І тільки в 1954 році, коли згаданий синдром значною мірою тимчасово став слабшим через деякі фактори, Україна нарешті дочекалася того, що дехто називає «подарунком». Тож іще раз переконаємося: історія, яка має свою музу, якщо й помиляється, то сама ж виправляє свої помилки.

Володимир ШАПОВАЛ,
доктор юридичних наук, професор.
Віктор БАРАНЧУК.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про структуру державного внутрішнього боргу України за станом на 1 січня 1996 року і граничний розмір державного внутрішнього боргу України на 1996 та 1997 роки

Верховна Рада України **постановляє:**

Стаття 1. Визначити державний внутрішній борг України за станом на 1 січня 1996 року в сумі 8 002 222 910 гривень.

Затвердити таку структуру державного внутрішнього боргу України за станом на 1 січня 1996 року:

гривні

1. Заборгованість перед юридичними особами — разом 253 290 877

у тому числі:

сума заборгованості за внутрішніми позиками 253 290 877

2. Заборгованість перед банківськими установами — разом 7 747 977 383

у тому числі:

заборгованість перед Національним банком України 7 747 977 383

з них:

— за позиками, одержаними для фінансування дефіциту бюджету 1991—1995 років 7 738 817 790

— за іншими позиками та зобов'язаннями 9 159 593

з них:

щодо компенсаційних виплат населенню в установах Ощадного банку України та колишнього Укрдержстраху 2 132 997

щодо компенсаційних виплат за залишками вкладів населення, що централізовані колишнім Ощадним банком СРСР 480 450

заборгованість сільськогосподарських підприємств за довгостроковими та короткостроковими позиками, віднесена на державний борг 3 248 946

за сумами, спрямованими на індексацію оборотних коштів державних підприємств і організацій 3 254 200

3. Інша внутрішня заборгованість — разом 954 650

у тому числі:

заборгованість перед фізичними особами за цінними паперами та компенсаціями за ними 58 843

Стаття 2. Списати заборгованість перед Національним банком України, яка передбачена в пункті 2 статті 1 цього Закону в розмірі 7 747 977 383 гривні.

Стаття 3. Установити граничний розмір державного внутрішнього боргу України на 1 січня 1997 року у сумі 6 057 628 277 гривень.

Стаття 4. Установити граничний розмір державного внутрішнього боргу України на 1 січня 1998 року у Законі України «Про Державний бюджет України на 1997 рік».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ, 23 січня 1997 року.
№ 21/97-ВР.

Постанова Верховної Ради України

Про введення в дію Закону України «Про структуру державного внутрішнього боргу України за станом на 1 січня 1996 року і граничний розмір державного внутрішнього боргу України на 1996 та 1997 роки»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Закон України «Про структуру державного внутрішнього боргу України за станом на 1 січня 1996 року і граничний розмір державного внутрішнього боргу України на 1996 та 1997 роки» ввести в дію з дня опублікування.

2. Установити, що боргові зобов'язання колишнього Союзу РСР перед юридичними та фізичними особами України, які включені в структуру державного внутрішнього боргу України, підлягають уточненню в ході розподілу активів і пасивів колишнього Союзу РСР.

Кабінету Міністрів України переоформити боргові зобов'язання уряду колишнього Союзу РСР перед фізичними та юридичними особами України як заборгованість перед Україною.

3. Кабінету Міністрів України забезпечити своєчасне обслуговування та погашення державного внутрішнього боргу.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ, 23 січня 1997 року.
№ 22/97-ВР.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України

Стаття 1. На підставі цього Закону встановлюються зобов'язання держави перед громадянами України, які внаслідок знецінення втратили грошові заощадження, поміщені в період до 2 січня 1992 року в установи Ощадного банку СРСР та державного страхування СРСР, що діяли на території України, а також у державні цінні папери: облігації Державної цільової безпроцентної позики 1990 року, облігації Державної внутрішньої виграшної позики 1982 року, державні казначейські зобов'язання СРСР, сертифікати Ощадного банку СРСР.

Компенсації підлягають також грошові заощадження громадян України, поміщені в установи Ощадного банку України та колишнього Укрдержстраху протягом 1992—1994 років і які знаходились на рахунках Ощадного банку України не менше одного повного календарного року в період 1992—1995 років.

Чинність цього Закону поширюється на іноземних громадян та осіб без громадянства, які станом на 2 січня 1992 року мали заощадження в установах Ощадного банку СРСР та державного страхування СРСР, що діяли на території України.

Не використані для приватизації державного майна компенсаційні сертифікати може бути повернуто вкладником до установ Ощадного банку України.

У цьому разі Ощадний банк України відновлює суму заощаджень вкладника, яка не повинна перевищувати суму компенсаційних сертифікатів, отриманих відповідно до Указу Президента України від 24 листопада 1994 року № 698 «Про компенсацію громадянам України втрат від знецінення грошових заощаджень в установах Ощадного банку України та Укрдержстраху».

Компенсаційні сертифікати, що знаходяться у вільному обігу, залучені до приватизації державного майна, індексації не підлягають.

Стаття 2. Держава зобов'язується забезпечити збереження та відновлення реальної вартості заощаджень громадян і гарантує їх компенсацію у встановленому порядку.

Стаття 3. Встановити, що заощадження громадян, зазначені у частині першій статті 1 цього Закону, відновлюються у співвідношенні 1 карбованець заощаджень на 1,05 гривні за станом на 1 жовтня 1996 року.

Подальша компенсаційна індексація заощаджень громадян здійснюється при видачі вкладів, страхових внесків, погашенні цінних паперів відповідно до індексу інфляції.

Стаття 4. Зазначені у частині першій статті 1 цього Закону заощадження громадян відносяться на державний внутрішній борг України. Частина державного внутрішнього боргу щодо компенсації цих заощаджень громадян на 1 жовтня 1996 року становить 131,96 млрд. гривень, в тому числі:

грошові заощадження — 121,90;

страхові внески — 7,77;

облігації Державної цільової безпроцентної позики 1990 року — 0,61;

облігації Державної внутрішньої виграшної позики 1982 року —1,05;

державні казначейські зобов'язання СРСР — 0,21;

сертифікати Ощадного банку СРСР — 0,42.

Стаття 5. Установи Ощадного банку України на підставі цього Закону протягом грудня 1996 року — березня 1997 року проводять одноразову індексацію вкладів громадян. На проіндексовані суми, що знаходяться на позабалансовому рахунку Ощадного банку України, вкладнику видається ощадна книжка.

Стаття 6. Компенсація громадянам України втрат від знецінення грошових заощаджень проводиться виключно в грошовій формі за рахунок Державного бюджету України починаючи з 1997 року.

Відновлення заощаджень громадян України здійснюється шляхом переведення їх у цільові боргові зобов'язання держави в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України і Національним банком України.

Кошти для компенсації заощаджень громадян визначаються в Державному бюджеті України окремою статтею.

Порядок перерахування коштів з Державного бюджету України установам Ощадного банку України та колишнього Укрдержстраху визначається Кабінетом Міністрів України.

Кабінет Міністрів України може залучати для проведення компенсаційних виплат позабюджетні кошти, в тому числі кошти, залучені до Державного бюджету України через спеціальні податки, встановлені законами України.

Погашення відновлених заощаджень громадян, поміщених у цінні папери, здійснюється на загальних підставах відповідно до сум, визначених у Державному бюджеті України.

Стаття 7. Заощадження повертаються поетапно, залежно від віку вкладника, суми вкладу, інших обставин, у межах коштів, передбачених для цього Державним бюджетом України на поточний рік.

Перелік груп вкладників і черговість виплат проіндексованих грошових заощаджень встановлюються постановою Верховної Ради України.

Стаття 8. У разі смерті вкладника спадкоємці або інші особи, представники місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування або громадських організацій, які взяли на себе організацію похорону, можуть при пред'явленні ощадної книжки вкладника та свідоцтва про смерть одержати в установах Ощадного банку України, за місцезнаходженням вкладу, частину проіндексованого вкладу для організації похорону та проведення необхідних відповідно до національних традицій поминально-ритуальних заходів, сума якої визначається виходячи з розміру державної допомоги на поховання, збільшеного у 5 разів.

Зазначена сума протягом семи календарних днів перераховується Міністерством фінансів України і Національним банком України на рахунок Ощадного банку України.

Стаття 9. Цей Закон набирає чинності з дня опублікування.

Президент України
Л.КУЧМА.

м. Київ,
21 листопада 1996 року.
№ 537/96-ВР.

Заява Центральної виборчої комісії по виборах народних депутатів України

У день відкриття сьомої сесії Верховної Ради України 4 лютого 1997 року народний депутат України Шейко Петро Володимирович у своєму виступі звинуватив Центральну виборчу комісію в тому, що вона нібито необгрунтовано зупинила відкликання народного депутата України від Новозаводського виборчого округу № 440 (Чернігівська область) Симоненка Івана Петровича, а також призначила вибори народного депутата України по Камінь-Каширському виборчому округу №70 (Волинська область) замість вибулого, чим перевищила свої повноваження, привласнивши собі право тлумачити Конституцію і закони України.

У зв'язку з цим Центральна виборча комісія змушена роз'яснити дійсний стан справ та правові підстави, покладені в основу відповідних рішень Комісії.

Зокрема, що стосується першого питання. Збори виборців Новозаводського виборчого округу № 440, розташованого в Чернігові, справді порушили питання про відкликання народного депутата Симоненка І. П. Проте порушене питання не узгоджувалося з положеннями статті 81 Конституції України.

Для пояснення правової оцінки ситуації, що склалася, необхідно згадати хронологію попередніх законодавчих рішень. Восени 1995 року після неодноразового обговорення Верховна Рада прийняла Закон України «Про відкликання народного депутата України». Після цього вже на завершальному етапі конституційного процесу багато народних депутатів вносили пропозиції закріпити у новій Конституції положення про відкликання депутатів виборцями, але такі пропозиції були відхилені.

Таким чином, у новій Конституції України немає жодної правової норми щодо відкликання серед підстав для дострокового припинення повноважень депутатів, вичерпний перелік яких викладено у статті 81. Водночас, у розділі XV Конституції обумовлена неможливість застосування прийнятих раніше законів, які їй суперечать.

Для Центрвиборчкому у такій ситуації кваліфікувати дії виборців з організації відкликання як правомірні у професійному аспекті було б безграмотно, а в моральному означало б свідомо вводити їх в оману, адже ці дії не могли мати юридичних наслідків.

Зазначені обставини було викладено Центрвиборчкомом у листі до Верховної Ради України ще 12 грудня минулого року і давно відомі Шейку П. В.

Взагалі послідовність його позиції зрозуміти важко. Так, вже після виступу 4 лютого ц. р. на сесії у газеті «Киевские ведомости» за 6 лютого були наведені роз'яснення Шейка П. В., що Закон про відкликання суперечить новій Конституції. Коментарі, як кажуть, зайві.

За період діяльності нинішнього складу Центральної виборчої комісії і раніше мали місце випадки критики її рішень не з правових мотивів. До речі, той самий народний депутат Симоненко І. П., якого за логікою Шейка нібито захищає ЦВК, не раз виступав у Верховній Раді проти рішення Комісії не допустити до балотування на виборах особу, яка мала одночасно українське і російське громадянство, та у зв'язку з цим вимагав припинення повноважень Центрвиборчкому. Проте тоді, як і тепер, підхід комісії однаковий — додержуватися лише чинного законодавства.

Цим комісія керувалась і у випадку призначення виборів народного депутата України замість вибулого у Камінь-Каширському виборчому окрузі №70 (Волинська область). Верховною Радою було прийнято відповідний Закон, який не відмінено в установленому порядку, на ньому грунтувалися рішення судових органів, які ніхто не скасовував. Тому після набрання ними законної сили Центральна виборча комісія зобов'язана була відповідно до виборчого закону призначити вибори замість вибулого.

Можливо, це не останні спроби втягнути Комісію в орбіту політичної боротьби, схилити її на бік тих чи інших сил. У зв'язку з цим хочемо ще раз заявити: Центральна виборча комісія діяла і діє виключно в рамках Конституції та законів України і не обумовлює свої рішення мотивами сьогоденної або віддаленої політичної кон'юнктури.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо порушень порядку проведення розрахунків із споживачами

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про застосування електронних контрольно-касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках із споживачами у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 28, ст.205; 1996 р., № 38, ст.155), Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст.1122) такі зміни:

1. Доповнити Кодекс статтею 155^1 такого змісту:

«Стаття 155^1. Порушення порядку проведення розрахунків із споживачами

Проведення розрахунків із споживачами працівниками підприємств, установ і організацій торгівлі, громадського харчування і сфери послуг усіх форм власності та громадянами — суб'єктами підприємницької діяльності, які здійснюють її у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, у тому числі з обміну валюти, за готівку без застосування електронного контрольно-касового апарата (комп'ютерної системи), з використанням не зареєстрованого належним чином електронного контрольно-касового апарата (комп'ютерної системи), з застосуванням зіпсованого електронного контрольно-касового апарата (комп'ютерної системи) або з порушенням встановленого порядку застосування електронного контрольно-касового апарата (комп'ютерної системи) чи товарно-касової книги, та порушення встановленого порядку проведення розрахунків у касах на підприємствах, в установах і організаціях всіх форм власності, де ці операції проводяться з оформленням прибуткових і видаткових касових ордерів з видачею відповідних квитанцій, підписаних і завірених печаткою у встановленому порядку, —тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — у розмірі трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, —тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб у розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — у розмірі шести неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Невидача працівниками торгівлі, громадського харчування та сфери послуг, громадянами, які займаються підприємницькою діяльністю, що здійснюють розрахунки із споживачами за реалізацію товарів, виконання робіт, надання послуг, у тому числі з обміну валюти, громадянам-споживачам касового чи товарного чека, квитанції або іншого письмового документа, що засвідчує факт купівлі товару, виконання роботи, надання послуги, а також порушення порядку ведення товарно-касової книги або неведення чи ведення з порушенням журналу використання електронного контрольно-касового апарата та порушення правил його зберігання, —тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною третьою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, —тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Неподання, несвоєчасне подання або подання за невстановленою формою державним податковим органам звітності, пов'язаної із застосуванням електронних контрольно-касових апаратів, незбереження документів, визначених порядком застосування електронних контрольно-касових апаратів, —тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб у розмірі п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — у розмірі одного неоподатковуваного мінімуму доходів громадян».

2. Статтю 156^1 викласти в такій редакції:

«Стаття 156^1. Порушення законодавства про захист прав споживачів

Відмова працівників торгівлі, громадського харчування та сфери послуг і громадян, які займаються підприємницькою діяльністю в цих галузях, у наданні громадянам-споживачам необхідної, доступної та достовірної інформації про товари (роботи, послуги), у навчанні безпечного та правильного їх використання, а так само обмеження прав громадян-споживачів на перевірку якості, комплектності, ваги та ціни придбаних товарів, — тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відмова особами, зазначеними у частині першій цієї статті, громадянину-споживачу в реалізації його права в разі придбання ним товару неналежної якості —тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

3. Частину першу статті 234^2 після слів та цифр «встановленого зразка (стаття 164^2)» доповнити словами і цифрами «а також з порушенням порядку проведення розрахунків із споживачами (стаття 155^1)».

4. Частину третю статті 244^4 виключити.

5. Частину другу статті 255 доповнити пунктом 11 такого змісту:

«11) посадові особи органів Міністерства внутрішніх справ України, Державного комітету України у справах захисту прав споживачів та органів державного контролю за цінами (стаття 155^1)».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
23 січня 1997 року.
№ 23/97-ВР.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ: СЬОМА СЕСІЯ
ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

За участі 350 народних депутатів 4 лютого розпочався перший пленарний день сьомої сесії Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради Олександр Мороз, відкривши сесію, оголосив депутатські запити до Президента України та до Прем'єр-міністра, після чого відбулася традиційна майже півгодинна депутатська розминка з питання «різне». Народні депутати, що виступали, висловили тривогу з приводу затримок заробітної плати і вчителям, і шахтарям, і військовослужбовцям, а подекуди навіть працівникам міліції, порушень чинного пенсійного законодавства, зловживань чиновниками при виплаті компенсацій людям, що були на примусових роботах у Німеччині під час другої світової війни —гроші надійшли з Німеччини, але хтось умисно стримує їх виплату. Розслідувати це Верховна Рада доручила Комісії з питань законності і правопорядку, надавши їй повноваження спеціальної слідчої комісії з правом залучення належних фахівців і представників зацікавлених структур.

Верховна Рада без дебатів затвердила Календарний план проведення сьомої сесії, яка триватиме до 11 липня. А перед розглядом плану законотворчої роботи на сьому сесію і на період до кінця 1997 року з принциповим обгрунтуванням тематики і окресленням перспектив виступив Голова Верховної Ради.

— Сьома сесія, — наголосив Олександр Мороз, — це особлива, певною мірою ключова сесія Верховної Ради нинішнього скликання. Відповідно до Конституції чергові вибори Верховної Ради відбудуться у березні наступного року, тому ця сесія має пройти максимально організовано і продуктивно.

Доповідач особливо наголосив, що Верховна Рада зробить все можливе, щоб і податкові закони, і Державний бюджет на 1997 рік були прийняті найближчим часом і щоб ці закони максимально відповідали інтересам громадян України. Важливо, щоб Кабінет міністрів і комісії дотримувались термінів подання і розгляду законопроектів. Загалом же тільки сформований економічний блок порядку денного містить понад 100 законопроектів. Як зазначалося і у доповіді, і у виступах, сесія має пройти з чітким соціальним спрямуванням. Значно доповнений план законотворчої роботи був підтриманий.

Сьома сесія ще раз повернулася до пропозицій Президента до Закону України «Про порядок висвітлення діяльності Верховної Ради України в засобах масової інформації» і розглянула ряд проектів Постанови про висвітлення сьомої сесії Верховної Ради. Жоден із законопроектів не набрав необхідної кількості голосів. Комісії законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації доручено доопрацювати проект Постанови з врахуванням підсумків обговорення. Внесені Президентом України пропозиції до Закону «Про державні програми» не були прийняті, оскільки також не набрали необхідної кількості голосів.

***

5 лютого на пленарному засіданні Верховної Ради Голова Верховної Ради Олександр Мороз оголосив запити народних депутатів, і сьома сесія знову повернулася до питання про висвітлення її роботи в засобах масової інформації, зокрема на телебаченні і по радіо. Два поданих проекти постанови не набрали необхідної кількості голосів. Сесія ще раз дала доручення Комісії законодавчого забезпечення слова та засобів масової інформації доопрацювати проект Постанови і винести на пленарне засідання єдиний варіант, який би увібрав думки і пропозиції народних депутатів.

Як і передбачалося раніше, саме 5 лютого Верховна Рада розглянула питання про призначення голови Національного банку України, про що професійно і грунтовно доповів та чітко відповів на запитання заступник голови Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Вадим Гетьман. Комісія і доповідач особисто підтримали подану Президентом України кандидатуру Віктора Ющенка для призначення Верховною Радою на посаду голови Національного банку України. На гострі запитання залу відповів і сам претендент на посаду. У ході таємного голосування бюлетенями, народні депутати погодилися з призначенням Віктора Ющенка головою Національного банку України — 257 голосів «за».

Верховна Рада розглянула внесений Кабінетом міністрів проект постанови про внесення змін і доповнень до Положення про резервний фонд Кабінету міністрів України, які б дозволили Кабінету міністрів практично на власний розсуд використовувати резервний фонд. Народні депутати не погодилися з цим і пропозиції уряду були відхилені.

Сесія в другому читанні розглянула і в цілому прийняла Закон України, яким внесла зміни до статей 1 та 2 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду», а також у другому читанні внесла зміни та доповнення до Кримінального кодексу України і Кримінально-процесуального кодексу України (щодо відповідальності за ухилення від сплати податків, ст.148-2).

Голова Комісії законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації Віктор Понеділко доповів сесії про проект закону України про Національну Раду України з питань телебачення і радіомовлення.

Дискусія засвідчила високе розуміння ролі Національної ради у житті суспільства, у формуванні його духовних цінностей і забезпеченні конституційних прав громадян на інформацію. Закон прийнято у першому читанні. «За» — 280.

Розглянуто питання про поданий Кабінетом міністрів проект постанови Верховної Ради про призупинення введення в дію статті 34 Закону України «Про оплату праці» та про хід виконання постанови Верховної Ради щодо порядку введення в дію статей 10, 33, 34 вказаного закону. Доповідь зробив міністр праці України Микола Білоблоцький, а із співдоповіддю виступив заступник голови Комісії з питань соціальної політики та праці Іван Чиж. Сесія не підтримала цей проект постанови, а прийняла постанову, підготовлену групою народних депутатів, якою зобов'язано Кабінет міністрів вжити необхідних заходів до введення в дію Закону України «Про оплату праці» в повному обсязі.

***

6 лютого після оголошення запитів Верховна Рада втретє повернулася до розгляду питання про введення в дію частини другої статті 9 Закону України «Про оплату праці», якою передбачається, що «мінімальна заробітна плата встановлюється у розмірі не нижчому за вартісну величину межі малозабезпеченості в розрахунку на працездатну особу». Уряд категорично проти введення в дію цієї статті повністю. Та наведені аргументи не переконали народних депутатів і вони проголосували —240 голосів «за» — за доповнений проект постанови, внесений народним депутатом Іваном Чижем. Проголосована норма вводиться в дію з другого кварталу 1997 року. Кабінету міністрів доручено розробити і внести на розгляд Верховної Ради тарифну сітку за регресивною шкалою.

На пропозицію Комісії з питань молоді, спорту і туризму Верховна Рада прийняла ухвалу, щоб на дні уряду було розглянуто ситуацію в молодіжному середовищі, як це і планувалося попередньо.

Верховна Рада розглянула нову редакцію постанови про висвітлення роботи сьомої сесії і прийняла її. Важливою новацією постанови є той факт, що порядок дня віднині буде формуватися таким чином, щоб на ранковому засіданні, яке передбачається транслювати по радіо, розглядалися законопроекти в першому читанні.

Сесія у другому читанні внесла зміни до статті 3 Закону «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів», а деякі статті перенесла на третє читання. У ході розгляду проекту закону України про списання та реструктуризацію податкових зобов'язань платників податків станом на 1 жовтня 1996 року, його обговорення вирішено перенести на наступну середу, 12 лютого.

Верховна Рада розглянула зауваження Президента України до Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств», прийнятого у другому читанні. Законопроект у ході постатейного голосування практично залишився в тій же редакції і перенесений на третє читання, до якого має бути ретельно відпрацьований.

У повторному першому читанні сесія приступила до розгляду Закону України про політичні партії в Україні, про що доповів заступник голови Комісії з питань правової політики і судово-правової реформи Олександр Лавринович. Протягом півгодини доповідач відповідав на запитання. Доопрацьований законопроект був підданий глибокому аналізу народними депутатами різних політичних орієнтацій. Завершення розгляду питання перенесено на 7 лютого.

***

7 лютого сесія продовжила розгляд проекту закону України про політичні партії, альтернативних законопроектів. На повторне перше читання вирішено відправити проект закону про політичні партії, підготовлений народними депутатами Михайлом Сиротою, Романом Безсмертним та Ігорем Бакаєм.

Сесія прийняла постанову, якою внесла ряд важливих змін і доповнень до Положення «Про день уряду», які посилюють інформаційне завдання дня уряду, контроль Верховної Ради за діяльністю Кабінету міністрів відповідно до п.13 ст.85 Конституції України.

Постатейно у другому читанні розглянуто і в цілому прийнято Закон України про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення адміністративної відповідальності у вигляді штрафу. Визнано таким, що втратив чинність, Закон України «Про порядок застосування заходів адміністративного стягнення у вигляді штрафу».

Верховна Рада заслухала проект закону України про часткове припинення виплати заробітної плати в органах влади України, ініційований народним депутатом Ростиславом Чапюком. Тема доповіді зацікавила багатьох, 57 народних депутатів виявили бажання поставити доповідачу запитання. Співдоповідь зробив член Комісії з питань соціальної політики та праці Олександр Стоян. В залі розгорнулася досить гостра дискусія, але проект закону не був прийнятий — за нього проголосували лише 187 народних депутатів.

11 лютого сесія продовжить свою роботу розглядом питання про день уряду.

Прес-служба Верховної Ради України.

Від Чорнобиля затінку нема

Ми зачинили двері, щоб туди не ввійшла помилка, але як же туди увійде істина?

Рабіндранат ТАГОР

БІЛЬШ як триста сімей і донині мешкають у 30-кілометровій зоні ЧАЕС. Щоправда, декотрі з керівників владних структур прагнуть виколисати думку про те, що люди спом-духом не хочуть відселятися. Відверто кажучи, це — неправда. Достатньо поспілкуватися з мешканцями Іллінців, Рудні-Іллінецької, Парищева, Опачичів, Ладижичів та інших сіл, які за колючим дротом зони, щоб раз і назавжди переконатися: вони не просто хочуть відселитися, а прагнуть зробити це якомога швидше. Такі самі бажання й у мешканців сіл Фабриківка, Стеблі, Пухів, Королівка, Нова Марківка, Денисовичі, Новий Мир, Діброва, Тараси, Грезля, Рудня-Грезлянська, селищ Поліське та Вільча, в яких іще мешкає близько 500 сімей. Більшість із них — сім'ї з одного чоловіка, тобто люди похилого віку, яким нема до кого прихилитися на старості літ. Вони найменш захищені.

Сумно констатувати, але, починаючи з 1991 року, в населених пунктах Поліського району, мешканці яких (у зв'язку з забрудненням території радіонуклідами вище допустимих норм) мали бути відселені, прописку громадян було заборонено. Однак, відповідаючи на мій депутатський запит, начальник паспортного відділу Поліського РВ ГУ МВС України в Київській області майор міліції Ю. Бундира повідомив, а точніше — подав списки, в яких поіменно зазначено всіх, кого було прописано з 1991 по 1995 роки. Таких громадян — 778. Принагідно зазначу, що всі вони не просто були прописані, а й здебільшого одержали житло. Парадокс? Авжеж. А от відповідати за такі парадокси нема кому. Ось вам і кара Господня.

Додати варто лише одне: складається думка, що відселення з Поліського району заплановано владними особами років на сто, і не менше. Недарма ж бо у народі кажуть: у каламутній воді легко карасів ловити (читай — пільги, квартири).

А що стосується А. Лудченко, яка проживала з хворим батьком у Поліському з 1989 року й одержала тоді ж у спадщину батькову хату, то ніхто й пальцем не поворухнув, щоб її прописати. Хоча не раз зверталася до Поліської райдержадміністрації.

Безперечно, Чорнобильська катастрофа завдала великого удару економіці України, її генофонду. Невпинно прогресують хвороби серед різних верств населення, і особливо серед дітей. Проте не завше у першу чергу отримує допомогу той, хто справді хворий, хто справді потерпів унаслідок страшної техногенної катастрофи. Ось що пише у лист пенсіонерів із села Млачівки Поліського району:

«Ми, пенсіонери села Млачівка Поліського району, вирішили звернутися до Вас з проханням, щоб Ви сказали своє слово на засіданні сесії Верховної Ради України під час обговорення нового проекту Кабінету міністрів про перегляд пенсій інвалідам Чорнобиля. Чому? Та тому, що ми не можемо спокійно дивитися на те, як і яким способом іде масове отримання пенсій по інвалідності здоровими людьми в Поліському районі (мабуть, таке дійство відбувається по всій території, ураженій Чорнобильською катастрофою). Нечесним шляхом отримують пенсії по інвалідності. Не хворі, не каліки, не учасники ліквідації наслідків великого лиха, а безсовісні молоді, здорові, працездатні люди, які стали «хворими» та «інвалідами» з допомогою лікарів. Звісно, отримуючи великі прибутки із свого господарства, вони мають за що купити такий цінний документ. Ми, пенсіонери старшого покоління, маючи великий стаж роботи (30—45 років), одержуючи мізерну пенсію, «зворушено» дивимося на такі «чудеса в решеті».

До яких пір триватиме грабування України? Хто відповість на наше запитання? Може, міністр соціального захисту населення? Коли настане єдиний порядок в обчисленні пенсій (справедливий порядок), тоді ми заспокоїмося і чекатимемо кращого життя».

Та припинимо цей екскурс у сферу фінансів і повернемося до суто чорнобильських проблем. Їх багато. Вони не дають ні спати, ні жити.

Так, у Поліському районі досі не налагоджено постачання у чотирьох населених пунктах. Загальмували роботи з водопостачання й газифікації і в Іванківському районі. Зазначу, що на цих територіях заборонено використовувати грунтові води. Колодязі на Поліссі всуціль заповнені лише грунтовою, а не джерельною водою. Чи не тому так швидко зростає кількість захворювань.

ЯКЩО 1994 року на десять тисяч чоловік злоякісні утворення були у 632, то у 1995-му у 781. Кількість людей із захворюваннями крові зросла за відповідний період з 631 до 661, органів травлення із 7723 до 8159.

А тепер погортаємо довідку, підготовлену Міністерством охорони здоров'я України:

«Залишається високою первинна інвалідність працездатних контингентів. Загалом на сьогодні в країні понад 1,5 мільйона інвалідів, в т. ч. — 135,5 тис. дітей.

Залишається високою дитяча смертність (14,68 на 1000 народжених). Негативно впливає на здоров'я малюків і школярів те, що нема повноцінного харчування.

ПОГІРШИЛАСЯ організація медичного обслуговування селян. 27 дільничних лікарень, 90 амбулаторій не мають жодного лікаря, 460 фельдшерсько-акушерських пунктів —середнього медпрацівника».

До цього варто лише додати, що люди, які потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи і досі мешкають там, де проживали до аварії на ЧАЕС, — сільське населення.

Чи може воно саме захистити себе від чорнобильського молоха? Звичайно, що ні. Бо для захисту потрібні гроші. А де їх узяти?

З цього приводу доречно звернутися до матеріалу «Про стан соціально-економічного розвитку України», підготовленого аналітичним відділом Секретаріату Верховної Ради України: **«За зростання споживчих цін за п'ять років у 188 тисяч разів грошові доходи населення зросли лише у 17,7 тис. разів. У поточному році ця тенденція зберігається. Багаторазова різниця між темпами зростання цін і доходів населення висвітлює не тільки адекватну межу зубожіння народу, а й відповідне звуження внутрішнього ринку товарів народного вжитку, що в свою чергу зумовлює згортання виробничої сфери через те, що нема належного платоспроможного попиту».**

Це за офіційними статистичними даними. А як у житті?

2 січня цього року мені довелося бути свідком розмови двох людей похилого віку в Київській обласній лікарні в офтальмологічному відділенні. Розмовляли чоловік та дружина. Їхнє помешкання на околиці Києва у зоні посиленого радіоактивного контролю.

«Я наступного разу принесу тобі, — каже чоловік дружині, — картоплі.

—Ні, картоплі не неси. Принеси батон.

—За що я його куплю? Грошей нема. Але дома є ще трохи хліба, то я тобі його принесу».

З жебрака сорочку знімають

Діалог цей згадував саме тому, що Кабінет міністрів починає нову спробу щодо значного урізання пільг тим, хто потерпів унаслідок Чорнобильської катастрофи. Іншими словами, кабмінівські дядечки прагнуть залатати дірки фінансового мішка шляхом безпардонного здирання з голого сорочки. Сподіваюся, що у Верховної Ради вистачить здорового глузду відхилити цей жахливий законопроект. Не тут потрібно шукати гроші. Та й чи треба їх шукати? Гроші потрібно заробляти. Скажімо, продаючи вирощену селянами картоплю. А врожай її 1996 року був рясний. Особливо на київському, чернігівському, житомирському та волинському Поліссі. Зменшуючи торгівлю на внутрішньому ринку іноземними, зокрема продовольчими та кондитерськими, товарами, сприятимемо виробництву широкого асортименту промислових вітчизняних товарів. Можна було б назвати й інші шляхи виходу з фінансових негараздів, але не в тому річ. Суть у тому, що через нерозторопність наших владних структур бідують люди. Ще й як. Тривога за себе й за дітей ллється через вінця. Як ось у цьому листі, що його підписали сорок вісім мешканців села Лехнівки Бородянського району.

Просить усе село: залиште пільги

«Панове депутати!

Ми пишемо вам про своє горе і свою біду, яка є і яку, з вашої милості, ще більшу матимемо.

Нас виселили разом з дітьми 3 травня 1986 року до Бородянського району в село Качали. Жили ми в ньому до вересня. Наше рідне село Копачі десь за півтора кілометра від атомної станції. Це ви добре знаєте. Тепер села нема. Його закопали. Із кожної сім'ї за десять минулих років поховали по 1—2 чоловіка. Усього нас уселилося до Лехнівки 370 чоловік. Померло уже 117. І в основному це люди 40-50 років. Залишаються порожні хати.

Коли у Верховній Раді будете обговорювати проект про пільги чорнобильцям, то просимо вас залишити ті, які були. Зокрема, компенсація за харчування; безплатний проїзд; 50% знижки за користування газом, електроенергією та водою; безплатне харчування для дітей; вихід на пенсію для жінок у 45, а для чоловіків у 50 років.

Пенсія у нас — від 30 до 50 гривень. У селі лише три інваліди, хвороба яких пов'язана з наслідками аварії на ЧАЕС. Більшість людей хворі, бідні. Нема ні коштів, ні здоров'я, щоб добитися чорнобильську пенсію. Ми не просимо безплатних путівок у санаторії, туди нам не доїхати. За десять минулих років лише два чоловіка з нашого села побували в санаторії.

Просить усе село: залиште нам наші пільги. Не скривджуйте нещасних, уже скривджених людей».

Біль селян із Лехнівки Бородянського району не щось виняткове. У такому становищі чи приблизно в такому перебувають усі люди, яких відселено із зони відчуження та із зони безумовного (обов'язкового) відселення.

Люди мруть, як мухи

«Я й помер би на своїй рідній землі в селі Діброві Поліського району, — пише Микола Кириленко. — Але у 1995 році моїх односельців і мене відселили в село Корніївку Баришівського району. Не буду Вам описувати, як-то воно на старості років полишити рідну хату. Навіть не хочу згадувати про якість споруджених для переселенців будиночків. Напишу про найболючіше.

Новозбудоване село розташоване від Корніївки на відстані чотирьох кілометрів. Ще донедавна до нас ходив автобус. Адже в новому селі багато людей. Відсотків 90 — пенсіонери. Тобто люди, яким потрібно і до лікарні діставатися, і до райсобезу. Як? Чим? Автобуси вже не ходять. Коли 20 листопада я добирався з Києва у своє село, довелося ночувати в дорозі. Лише наступного дня, заплативши половину пенсії, моя дружина привезла мене додому.

А за що ж тепер жити?

Ми убиті горем. Люди мруть, як мухи. Прошу Вас, допоможіть, поки ми живі і поки є потреба куди-небудь їхати».

Мій, Іванківський, виборчий округ № 218 — особливий. Адже з його території тисячі сімей відселено після атомної катастрофи майже в усі області України та до Криму. Саме тому я вважаю, що репрезентую у Верховній Раді не лише нинішніх моїх виборців, а й усіх сущих в Україні та за її межами потерпілих унаслідок падіння зорі Полин. Одержую листи від цих людей, переконуюся, що чорнобильське лихо дуже болить. Ми не змогли подолати його за десятиліття. Дай, Боже, щоб це сталося за наступне.

Дайте шанс вижити

«Дуже переживаю і хвилююся, — пише у своєму листі колишня мешканка Поліського, а нині —Вишневого Оксана Галич, — щоб не відмінили пільги для потерпілих унаслідок аварії на ЧАЕС. Лише ці пільги дають нам можливість хоч якось зводити кінці з кінцями. А я ж усе життя старанно працювала. У мене 37 років педагогічного стажу. Пенсія — близько 50 гривень. З них понад сорок потрібно платити за комунальні послуги та квартиру.

По сусідству зі мною мешкає також колишня жителька Поліського Ольга Мороз. Інвалід другої групи. І вона у дуже важкому матеріальному становищі.

А ще знайте, що пишу цього листа від усіх, кого відселили із забруднених радіонуклідами територій. Ми всі дуже сподіваємося, що Верховна Рада не допустить ліквідації цих мізерних пільг, які дають нам шанс вижити».

Неважко зробити висновок, що законопроект, який запропонував Кабінет міністрів України, не лише генерує напруження в суспільстві, а й у перспективі може позбавити тисячі людей шматка хліба, елементарних ліків і, безперечно, надії. Деструктивний потенціал даного законопроекту — як на долоні.

На розв'язання чорнобильських проблем у 1996 році державним бюджетом було затверджено 1 794 559 тис. гривень. А проектом Національної програми передбачено 2 007447 тис. гривень.

Для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС і соціального захисту населення потрібно 6 301 427,6 тис. гривень. А видатки на утримання військ цивільної оборони та заходи, пов'язані з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи, на соціальний захист населення становитимуть 1 383 336 тис. гривень, тобто 22 відсотки до потреби.

Отже, можна зробити висновок, що і в поточному році чорнобильські проблеми будуть оголеними ранами. Щоб хоча б частково зняти напруженість, яку вони викликають, потрібно в даний період відмовитися від скасування пільг для чорнобильців, які дають людям, потерпілим від атомної аварії, хоч якось існувати.

Чорнобильська проблема стала складовою національної проблеми виходу України з глибокої економічної кризи й ще більше посилила її. А це означає, що вирішувати їх належить у тандемі.

В Україні є все для цього. І ресурси, і наукова та матеріальна база, і, головне, мудрий працьовитий народ. І дай, Боже, щоб ця мудрість була властива і законодавчій, і виконавчій, і судовій владі.

Іван КІРІМОВ,
народний депутат України, заступник голови Спілки «Врятування від Чорнобиля».

Це гірке слово «свобода»

Нотатки з приводу «вето» і пропозиції висвітлювати всі наші гілки

НЕ ВПЕВНЕНА, що за все, сказане мною про свободу слова, не доведеться вибачатися. Тому зроблю це на самому початку. Заздалегідь прошу вибачити, коли що не так, панове-товариші, панове піклувальники за свободу слова та інші.

Наш газетний ринок гранично чітко розподілено: кожному газетному виданню, каналові ТБ і радіо відведено рівно стільки свободи, скільки треба. Хазяїнові цього ЗМІ. Суть виняткова банальна: хто платить, той і музику замовля. А плата, вона може бути різна. Редакціям газет, приміром, доводиться тільки мріяти, щоб платив читач, передплатник. За кошти від тиражу й реклами не виживе жодна газета. Витрати на друкування, папір і доставку плюс податки без «спонсорів» не покрити. І чим більший наклад, тим вищі ці витрати. Звичайно, кожна газета полює на добре оплачувану рекламу. Та це джерело покриває лише частину витрат на видання. І тому основну роль відіграють опікуни-співзасновники і фактичні видавці, справжні господарі ЗМІ.

Нещодавно змінювали керівництво газети «День». Усі пам'ятають її входження до ринку. Та небагато кому відомо, що до того її «збирали» десь років з чотири, тривав активний пошук коштів. Бо для видання такої великої щоденної газети, що не заощаджує ані на зарплаті й гонорарі працівників, ані на оформленні верстки, кошти потрібні величезні. І їх було знайдено. Своєю новизною, масованою рекламою самого видання, свободою поглядів, висновків і, звичайно ж, реалізацією свободи слова, вона поступово почала завойовувати свого читача. Та видавець, з'ясувалося, невдоволений. Як сказав колишній редактор «Дня» Володимир Рубан, засновник має інші погляди на зміст видання. Змінили керівництво. Все чесно: платить той, хто замовляє музику. А якщо газета не виконала стратегічні й тактичні плани своїх патронів, її керівництво змінюють. Аксіома.

Та от дивина. «Правду Украины» видає первинна організація Спілки журналістів України редакції газети. Дозволила собі захоплені пасажі з приводу відставки Дмитра Табачника. Залишімо без обговорення, як говорила газета і як вона прогнулася. Здивувало як-раз інше: через день і вона, і багато інших видань публікують заяву-спростування-вибачення. Ні, не автора публікації, не редактора, а самого... Прем'єр-міністра України Павла Лазаренка. За законами журналістики це можна розцінити так: П. Лазаренко — автор тієї статті про Табачника або видавець газети «Правда Украины». Ні те, ні друге не відповідає дійсності. Та прем'єрова офіційна заява оперативно з'явилась у пресі. Прем'єр вважав за краще висловитися. Це —його право.

Але для нас у цьому контексті важливий сам симптом: газета — це лакуза, якого слід швидко й рішуче виправити — і якщо недокланяється, і якщо, як у даному разі, перекланяється.

Сьогодні кожний редактор тисячу разів подумає, кому вигідніше служити. Перш ніж скористатися з тої гіркої свободи слова. Інакше фінансової та іншої підтримки не бачити, як власних вух. І не обов'язково, щоб ця підтримка фіксувалася в законі про бюджет окремим рядком. Бо надто сподіватися на дірявий бюджет не випадає.

Джерела фінансування більшості видань — комерційна таємниця. Та зміст газет промовляє сам за себе. Переважна більшість видань — викривачі парламенту та його керівництва. Спроби бути більш-менш об'єктивними і вільними закінчуються фінансовим крахом або зміною керівництва редакцій. І в журналістів спрацьовує внутрішній цензор, установка на табу, і тому кожну добуту інформацію доводиться препарувати в допустимому діапазоні свободи критики. Читач, хоч би як старався, в одній газеті не знайде навіть натяку на критику на адресу Президента, в іншій — хоч зрідка доброго слова про уряд Павла Лазаренка, а у третій виявить «таємне» листування, котре має спонукати суспільство захищати Президента...

Та все це — криве дзеркало. Якщо в газеті когось не критикують — то це аж ніяк не означає, що цей керівник непогрішний як папа римський. А той, кого з номера в номер критикують і навіть паплюжать, зовсім, дуже ймовірно, не такий, як про нього пише дане видання. Тобто немає не те що об'єктивної інформації, а навіть і спроб забезпечити читачеві таку.

«Голос України» — парламентська газета. Але й вона під «ковпаком» уряду, від якого залежить виконання закону про бюджет. Ви закони друкуєте? Вам повинні хоча б відшкодувати за папір? А ніхто й не заперечує — повинні. Отут і записано. А грошей — катма. Може, будуть. Викручуйтесь. А викручуючись — слугуй. Та гарненько.

Тим часом саме у Верховній Раді та її газеті представлено практично весь політичний спектр країни, весь розкид думок. І це дуже важливо. Для країни, для суспільства, для свободи слова. Ми представляємо в газеті різні думки з приводу подій, які відбуваються. Та кожна політична сила бачить лише те, що її не задовольняє. Крайні ліві звинувачують нас у махровому націоналізмі і спрямованості взагалі проти лівих, а праві з такою самою однозначністю бачать у нас трибуну лівих. Ті, хто в парламенті беззастережно підтримує з усіх питань Президента, звинувачують «Голос України» в «антипрезидентській спрямованості», а затяті критики курсу глави держави й уряду не задоволені тим, що, приміром, на першій сторінці чергового номера інколи тричі, буває, згадано Леоніда Кучму і двічі Павла Лазаренка, а Олександра Мороза — лише раз... А безневинну карикатуру з текстом про наївного Сеню — хтось і поготів може розцінити як несправедливі нападки на комуністів. Таких мудрих і потрібних. Радує вже те, що в оточенні кожного представника вищих ешелонів влади є знавці арифметики.

Панове і товариші з парламенту й уряду! Ви — будуйте державу. А ми писатимемо, як це у вас виходить. Принаймні у нашій роботі менше браку, аніж у вашій. Чи не так?

Газета Верховної Ради представляє всі політичні погляди і претендує на об'єктивність у висвітленні громадського життя. І депутати, що представляють інтереси виборців, мають право викладати на сторінках цієї газети свої погляди. Все правильно. Та хто сказав, що ці погляди щоразу треба викладати розміром на цілу сторінку чи дві? Автори не замислюються над тим, хто з читачів, виборців може докопатися до істини, подолати багатослів'я величезних статей, щоб добрати в них сенсу? Графоманство в газеті для деяких народних обранців стало невід'ємною частиною діяльності, засобом доведення свого впливу і мало не виконання наказів виборців (я ж, мовляв, порушував питання). Але сказано: нема спасіння во многоглаголанії. Адже самі депутати, розгортаючи будь-яку газету, передусім шукають інформацію, коротку й яскраву, думки, лаконічно викладені і чітко, дохідливо аргументовані... Коментарі зі знанням справи. Адже газети існують для читачів, а не для можновладців. У нас читач має проштудіювати хоча б кілька видань, щоб зробити більш-менш правильний висновок з одержаної інформації, бо вона в кожній газеті препарована. Та читач нині аж ніяк не багатий. Минулися часи, коли кожен міг дозволити собі передплатити кілька газет і два-три журнали. Але тоді була інша проблема: у всіх виданнях — одне й те саме. І тими самими словами.

Тепер колишній активний читач обирає ТБ. А воно, оскільки фінансується і контролюється виконавчою владою, тільки про неї і співає. Про парламент —крихти інформації, представленої в «потрібному» вигляді. Саме це, гадаємо, й спонукало Верховну Раду прийняти Закон «Про порядок висвітлення діяльності Верховної Ради України у засобах масової інформації». Це спроба прориву на інформаційний простір, вимушений крок захисту. Президент скористався правом вето стосовно цього закону, а парламент не подолав його... Багато хто з депутатів підтримав вето, щоб у такий спосіб убезпечити суспільство від популяризації лівих.

Президент запропонував розробити закон про порядок висвітлення діяльності усіх гілок влади, щоб жодну з них не було дискриміновано. А четверта — засоби масової інформації, при цьому буде ким? Привідним ременем. Кожній сиротині роздаватиме по свитині... Керуючись чим? Та все тим самим: хто платить, той і музику замовля. Та от замовляти її повинен рядовий громадянин. Ділити ані газети, ані ефір між гілками влади не треба. Треба створити умови, за яких читач, слухач, глядач і рекламодавець здатні будуть самі оплачувати інформаційні послуги. Це, звичайно, складніше. Прикупити, пригріти, підкупити простіше. Але тоді — куди ми йдемо?

Свободи слова немає там, де злиденне життя більшості громадян. Вона, та й те з певними застереженнями, є там, де більшість живе пристойно. Оцю проблему влада й повинна вирішувати.

А нині про яку свободу слова ми з вами говоримо? Лише про гірку! З журналістами ніхто, жодна влада, поки вона контролюватиме ЗМІ, не рахуватиметься. Треба, повторюю, створити такі умови, щоб ступінь свободи ЗМІ визначав читач і глядач, який заплатив за видання або ТБ-канал. А не чиновники й політики.

Сьогодні можна спостерігати дуже милі картинки. Не встиг якийсь міністр сісти в крісло, а вже поспішає на екран, його прес-служба розсилає вікопомні статті шефа до газет. А шеф щойно телекамеру де забачить —летить на неї, мов метелик на світло. І говорити ладен нескінченно. Та ти працюй, серденько. Не метушись. Історія не забуде. А то складається враження, що не про роботу думаєш, а про те, щоб, зробивши на копійку, показати на сотню гривень. Просто хвороба якась. І, будьмо справедливі, серед депутатів таких молодців також вистачає.

Рекомендуємо: громадяни міністри й депутати, не метушіться, займайтеся своєю основною справою. А історія воздасть. Усім. І не виключено, що за куплене сьогодні прославляння завтра доведеться червоніти вам або дітям і онукам вашим. Таж наш час буде колись осмислено спокійно й тверезо, що можна зробити лише на відстані, а не в запалі боротьби за владу і шматки пирога. І, боюся, не кожна, пробачте, могила потопатиме у квітах від вдячних нащадків.

До речі, на Заході тих представників влади, які без запрошення пнуться у пресу зі своїми опусами і на екрани зі своїми монологами, — просто висміюють. Там неможливо дати вказівку: надрукуйте таку й таку статтю. Там це немислиме, там таке й на думку нікому не спадає. А в нас?

У нас, трапляється, газета дає діячеві цілком об'єктивну оцінку, а він, бідолашний, радіє: та то ж замовлена стаття, вороги й заздрісники її прилаштували. А коли так, то й критика несправедлива. Уже, здається, відвикли, що критика може бути просто за діло. За невміння вести діло. Ото ще лихо.

Отже, підіб'ємо підсумки. Платить той, хто замовляє музику. Так було і так буде. А отже, законодавча й виконавча влада стосовно засобів масової інформації мають зробити одне: сприяти створенню у країні таких умов, за яких кожний громадянин мав би роботу і одержував за неї достойну платню. Щоб ми, усі громадяни вкупі, замовляли музику. А наш спільний інтерес — об'єктивна інформація, свобода слова. Отоді й будемо передплачувати ті газети, яким віримо. І дивитися відповідні передачі. У цьому інтерес ЗМІ збігається з інтересами всіх громадян. І перша, і друга влади повинні саме цим і займатися — сприяти піднесенню матеріальної забезпеченості десятків мільйонів. Що і як роблять ЗМІ — не їхній клопіт. Якщо хтось у ЗМІ порушить закон, на те є третя влада.

Десятки мільйонів людей, маючи гідні умови життя, самі розберуться, яку газету читати, який канал дивитися чи слухати.

Єдина проблема: коли все це буде, коли ми житимемо гідно?

Світлана ПИСАРЕНКО.

Хроніка. Факти. Події

Белград

Перемогу опозиції узаконять

Учора відбувся останній перед засіданням Скупщини (парламенту) Сербії мітинг опозиції. Сьогодні депутати мають затвердити урядовий законопроект, що підтвердить перемогу блоку «Єдність» у 14 містах республіки, включаючи Белград, на муніципальних виборах у листопаді минулого року. Саме невизнання їхніх підсумків було рушійною силою масових маніфестацій протесту, які тривали 83 дні поспіль.

Тірана

Албанці проти демократів

Понад 20 тисяч осіб узяли участь у демонстрації протесту в південному албанському місті Влера. Демонстранти вимагали відставки уряду, який було сформовано правлячою Демократичною партією, і президента країни Салі Беріші через неспроможність кабінету міністрів урегулювати кризу навколо зазнавших краху «фінансових пірамід» і повернути гроші постраждалим вкладникам. У результаті сутичок із поліцією один чоловік загинув і понад 30 було поранено.

Прага

Країні загрожують комуністи і республіканці

Звинувачення у «завдаванні шкоди Чеській Республіці та її інтересам» висунув президент Чехії Вацлав Гавел проти Комуністичної партії Чехії і Моравії, а також проти Республіканської партії. «Я вважаю, що ці партії завдають шкоди країні, —підкреслив він. — Треба розробляти програми краще, ніж пропонують ці партії». За його словами, комуністи і республіканці створюють загрозу демократичному розвитку Чеської Республіки.

Сідней

Австралія змінить орієнтацію?

«Якщо австралійці вирішать, що Австралія має стати республікою, я не перешкоджатиму процесу», —заявив прем'єр-міністр Джон Говард, відомий прихильник збереження в країні нинішнього державного устрою, за якого номінальним главою держави є королева Великобританії. Цього року понад 11 мільйонів австралійців зможуть брати участь у обранні Народних зборів, які мають визначити для Австралії майбутню державну орієнтацію.

Душанбе

Переговори буде продовжено

Ситуація навколо заручників, яких утримує у Таджикистані озброєна група Бахрома Содирова, за минулу добу не зазнала жодних змін. Не внесла ясності й зустріч, що відбулася між президентом Таджикистану Емомалі Рахмоновим і Ахмад Шах Масудом, який прибув із Афганістану. Як повідомив прес-секретар президента, переговори з метою пошуку оптимального варіанта для мирного розв'язання ситуації із заручниками буде продовжено. Бахром Содиров наполягає на приїздові з Афганістану в Таджикистан його брата Резвона і сорока його сподвижників.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Колектив Міністерства закордонних справ України висловлює глибоке співчуття раднику-посланнику Посольства України в Канаді Корзаченку Василю Григоровичу з приводу тяжкої втрати — смерті матері

Наталі Василівни.

Столиці світу

Нова епоха на берегах Шпрее

Скільки б не сперечалися про доцільність, маючи на увазі передусім фінансові витрати, перенесення столиці Німеччини із Бонна в Берлін, подія ця дедалі ближче.

Якщо все йтиме за планом і не станеться ніяких надзвичайних подій, то незабаром після виборів президента ФРН у травні 1999 року, тобто через десять років після падіння стіни і через вісім після прийняття рішення про перенесення столиці до Берліна, політичне життя нарешті завирує на берегах Шпрее. Закладення першого каменя до підмурівка відомства федерального канцлера — це початок будівництва єдиної урядової споруди в майбутній столиці. Всі міністерства перейдуть у вже існуючі приміщення, які, звичайно ж, буде відремонтовано і перебудовано.

Для Гельмута Коля закладення фундаменту мало неабияке значення. Чи збиратиме він тут коли-небудь своїх радників? Чи хоче він цього взагалі? Якщо Коль увійде до нової берлінської резиденції як канцлер, це стане для німців останньою відстрочкою перед завершенням цілої епохи, коли політика ФРН визначалася в провінційному Бонні.

На знімку: будинок рейхстагу в Берліні.

Настав час «піднімати» Боснію

Заступник начальника управління Європейського регіонального співробітництва МЗС України Віктор Нікітюк в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» повідомив, що 17—18 лютого в Брюсселі на засіданні Комітету національних координаторів Центральноєвропейської ініціативи за участю представників Єврокомісії буде затверджено склад робочої групи з питань реконструкції та відбудови Боснії і Герцеговини.

Україну на засіданні представлятиме заступник міністра закордонних справ України Борис Гудима. Уряд України, повідомив В. Нікітюк, доручив міністерствам і відомствам підготувати на засідання конкретні пропозиції про можливості участі української сторони у відновлювальних роботах у республіках колишньої Югославії. Дипломат повідомив, що згідно з планом уряду Боснії і Герцеговини, на 1997 рік для відбудови пріоритетних сфер економіки Боснії і Герцеговини необхідно 4,19 млрд. доларів, Республіки Сербської —7,3 млрд. Світовий банк та Європейський союз виділили 1,4 млрд. доларів, однак цього недостатньо для відбудови всіх галузей економіки.

А пріоритетними на наступний рік уряд Боснії і Герцеговини вважає забезпечення повернення біженців, відбудову зруйнованих будівель, інфраструктури, зокрема, енергетичних та транспортних систем, заходи із соціального захисту верств населення, що найбільше постраждали.

Віктор Нікітюк упевнений, що участь України у відбудові Боснії і Герцеговини в рамках Центральноєвропейської ініціативи дасть змогу активніше залучити українські підприємства до цього процесу.

Обминула... Побачимося!

Нещодавно міністр закордонних справ Геннадій Удовенко запросив нового держсекретаря США Мадлен Олбрайт побувати у Києві. Однак, як стало відомо, маршрут першої поїздки цієї леді як держсекретаря не проходить через нашу столицю.

Мадлен Олбрайт з 15 до 24 лютого відвідає дев'ять країн: Італію, Німеччину, Францію, Бельгію, Великобританію, Росію, Південну Корею, Японію та Китай. Кожній із цих держав вона присвятить один день, а Росії — навіть два (адже там мова йтиме про організацію зустрічі Білла Клінтона з Борисом Єльциним).

Україну проігноровано? Не хотілося б так думати. А може, держсекретар США настільки «спокійна» за українсько-американські відносини, що вирішила відкласти свій візит до Києва на пізніший термін?

Генсек НАТО приїде

Президент України Леонід Кучма запросив Генерального секретаря НАТО Хав'єра Солану відвідати Київ і взяти участь в офіційній церемонії відкриття в українській столиці інформаційного центру цієї організації. Генсек прийняв запрошення.

Із життя «зірок»

Мужня Ліз

Зірка Голлівуда Елізабет Тейлор — Ліз, як із любов'ю називають її глядачі всього світу, відмінила через хворобу подорож до Стамбула, в ході якої планувала зібрати кошти на допомогу дітям, постраждалим під час війни в Чечні.

Як повідомляє ІТАР-ТАКС, у знаменитої актриси виявлено доброякісну пухлину мозку, для видалення якої наприкінці лютого заплановано хірургічну операцію. Згадувана подорож із доброчинною метою передбачалася на 27 лютого — день народження кінозірки.

Проте Тейлор братиме участь в урочистостях «Щасливого Дня народження, Елізабет — Свято на честь життя», які відбудуться 16 лютого в голлівудському театрі «Пантаже». Зібрані під час цього заходу кошти надійдуть до «Фонду Елізабет Тейлор із боротьби зі СНІДом».

Чечня і Югославія: час підвести рису

Світ цього тижня

Тиждень, що розпочався, обіцяє бути на диво спокійним. Крім інавгурації Президента Чечні Аслана Масхадова, інших міжнародних подій, які мали б більш-менш гучний резонанс у світі, не передбачається.

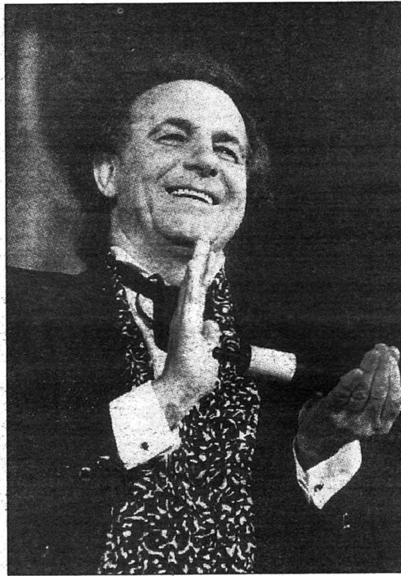
Щодо інавгурації, то вона буде своєрідною крапкою з комою у новітній чеченській історії. До крапки ще, схоже, далеко, але немає сумніву, що загальний тон сьогоднішньої події, настрій присутніх та зміст їхніх промов буде спрямовано лише на перспективи повної незалежності Чечні. Навіть якщо й обережно, (через нинішнє своє становище) висловлюватиметься сам Масхадов, то охочих побажати Чечні «скинути імперські пута» вистачатиме. Справді, з сьогоднішнього дня для Чечні розпочинається новий відлік часу. Для самих чеченців це — шлях до узаконення незалежності, для Москви — час на роздуми: цього разу перед тим, як щось з Чечнею робити, Кремль має подумати над наслідками, адже наведення «конституційного порядку» з допомогою зброї потрібного ефекту не дало. З України до Чечні планує вилетіти представницька і досить численна делегація на чолі з лідером Руху В'ячеславом Чорноволом.

Інша «гаряча точка» — Югославія. Сьогодні Скупщина має ухвалити законопроект щодо визнання результатів листопадових місцевих виборів, а вчора опозиція провела останній мітинг протесту. Питання не в тому, прийме парламент законопроект чи ні (однозначно прийме, бо його цілком контролює Мілошевич), а в тому, як розвиватиметься ситуація після парламентської ухвали. Принаймні, і на югославських подіях можна поставити крапку з комою.

Щодо України, то якихось важливих візитів і, відповідно, чергових гучних заяв з приводу відносин з Росією або перспектив вступу до НАТО не передбачається. Щоправда, стосовно Росії щось може статися: 14-го числа виповнюється п'ять років з дня встановлення дипломатичних відносин між Україною та РФ. Що не кажи, а — ювілей. На жаль, на тлі загальновідомих подій останнього півріччя з приводу цього найзручніше іронізувати, але факт залишається фактом. Зазначимо (без іронії), що якихось взаємоприємних звершень за ці п'ять років в україно-російських відносинах не було, лише — скандали, взаємні підозри та звинувачення в «підступних намірах». Отже, перша п'ятирічка пішла, як каже російська приказка, «комом». Сподіваємося, з другою такого не станеться.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

ПРИТЧА ПРО МИТЬ

Чомусь ще зі шкільних років запав у пам'ять поетичний рядок: «Хлоп'ятко у долоні впіймати хоче Мить». Звісно, щемку, трепетну, незабутню... Ніби натруджена і ніжна материнська долоня лягла на твою дитячу голівку — й увесь світ усміхається до тебе. І видається суцільною казкою. Лише з одними добрими героями.

Бо знервованих, вишарпаних нашою посткомуністичною злиденщиною і невизначеністю, де любов римують з «баксами», а гідність з високим чиновницьким кріслом, нас дедалі більше мучить ностальгія за отією Миттю. Краси, благородства, таланту. Наші спраглі душі потребують неповторної сповідальності, яка озивається болем і радістю Митця. У слові, музиці, пластиці, барвах... Бо така вже природа мистецтва, що воно викликає адекватну реакцію тих, хто ним причащається.

Перед тобою, шановний читачу, лише єдина мить з мистецького життя тих, кого ти любиш, чиїм співом насолоджуєшся. Мить, «схоплена» чутливою плівкою і залишена для нас, для вічності.

А втім, ліричний герой процитованого вже вірша Романа Лубківського, постійно ловить себе на думці: «Була б у мене Вічність, якби впіймав я Мить!»

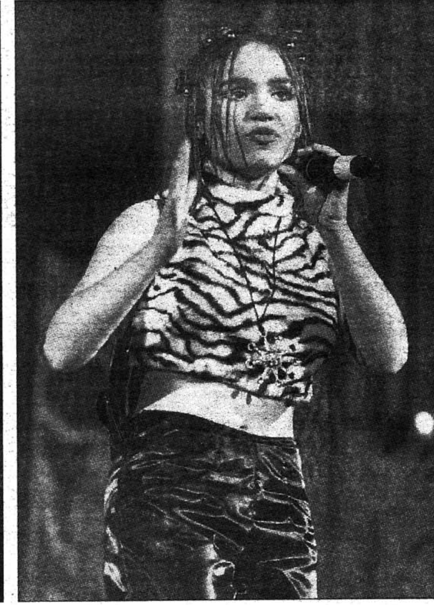
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Навіщо металургам з'їзд?

Повертаючись до надрукованого

Ми довго мовчки відступали?

Гарячий цех України, як колись називали чорну металургію, справді холоне й гасне. А у червні минулого року пленум ЦК профспілки металургів і гірників залізорудної промисловості прийшов до несподіваного обурливого висновку, наче попри об'єктивні обставини, державою чи окремими державними мужами ледве не навмисне чиниться руйнація галузі. А одна справа, коли не вдається зберігати та «вписувати» її всю гамузом у перебіг нових подій, і зовсім інша, якщо дійсно підступно «добивають до ручки».

І треба зрозуміти природу такого прочитання-трактування становища. Явна ілюзія надії на порятунок неодмінно всього наявного у нас металургійного комплексу, котра тут вимальовується, пояснюється тим, що мова йде про долю сотень і тисяч людей та їхніх сімей. Це ж та царина, де профспілки не мають мовчати. Хоча справа, на жаль, не настільки однозначна, як хотілося б.

Торік і позаторік «Голос України» уже кілька разів писав про чорні дні нашої чорної металургії. Тому тепер коротко висловимо своє бачення. Ця провідна і воістину визначальна для України галузь опинилася в парадоксальній, суперечливій і навіть безвихідній халепі. **Володіючи, без перебільшення, одним з найпередовіших у світі науково-інженерним потенціалом, вона одначе переобтяжена фізично і морально застарілими потужностями, відсталими і надто витратними, відтак і не конкурентоспроможними технологіями.** Сучасного обладнання обмаль, хоча в запасниках його, уже розробленого і сконструйованого, достатньо. От тільки в колишньому Союзі реалізація прогресивних ідей та проектів відкладалася на кращі часи, котрі, як тепер відомо, так і не настали. Натомість настали ще гірші.

Вчорашня орієнтація на нарощення за будь-яку ціну валового виробництва й поготів давно розминула українську металургію з тим курсом, яким уже кілька десятків років рухався світовий ринок металопродукції. Їй тепер бодай зблизити дві «паралельні», котрі досі не перетиналися? Бог знає...

Спокусливо, звичайно, одного ранку проснутися і раптом відчути, наче живемо в Японії, якій на останньому пленумі ЦК профспілки металургів чомусь роздратовано позаздрили. На жаль, ми поки що в постсоціалістичній Україні. І не враховувати цього аж ніяк не можна. Що й зауважили учасники пленуму, нагадавши таке: Японія почитала з того, що на державному — законодавчому і урядово-виконавчому — рівні з усіх сил підтримувала власне виробництво. Чого в нас не спостерігається.

Як би там, зрештою, не було, але у червні минулого року профспілкові лідери галузі дійсно зажадали, по суті, надзвичайний з'їзд металургів і гірників. Аби з'ясувати, що ж насправді відбувається, заявити про свої вимоги, напрацювати нарешті реальну, яку тільки можна, програму подолання кризи. Ініціатива дістала неабияку підтримку в низах. Мінпром України теж погодився, а міністр Валерій Мазур невдовзі підписав наказ, призначивши з'їзд на листопад.

Створювався оргкомітет, трудові колективи обирали делегатів — 350 чоловік. Готувався проект резолюції, текст якої пересилався на підприємства, попередньо обговорювався, обростав доповненнями, змінами і поправками, запереченнями, пропозиціями, вимогами і т. д. І вже коли бачився фініш, громом із грізно нахмареного неба пролунав несподівано новий наказ Валерія Мазура — «про проведення з'їзду в пізніші строки». Зреагувавши на бурхливу хвилю протестів, колегія Мінпрому, правда, швиденько вирішила, що відбудеться з'їзд у січні 1997-го.

У січні з'їзд не відбувся. Як повідомив голова ЦК профспілки Анатолій Пожидаєв, Мазур самочинно відмежувався від рішення колегії і визнав проведення з'їзду металургів та гірників недоцільним у зв'язку з тим, що в січні проводився з'їзд Спілки промисловців та підприємців України...

Тут, гадає Анатолій Сидорович, плутається грішне з праведним. І що грішне по'вязане саме з навмисним відтягуванням з'їзду металургів, а то й загалом із його блокуванням, так це, на думку практично всіх прихильників і соратників профспілкового лідера, поза сумнівом.

Хіба ревуть воли, як ясла повні?

Адже справа навіть не в тому, що Спілку промисловців і підприємців металурги сприймають як громадську організацію, чиї рішення невідомо для кого обов'язкові. Швидше поряд із загальноекономічними вони воліють обговорити внутрігалузеві проблеми та дізнатися, бути чорній металургії чи не бути. І неодмінно на державному рівні та з перших уст — ось у чому річ. Бо з часів підпорядкування галузі Мінпромові, який водночас курирує і хімічну, деревообробну та легку промисловості, металургійні й гірничо-рудні підприємства наче на «безприв'язному» утриманні —ніхто ними серйозно та послідовно не займається. А з настанням нового року — року бика —металурги, навпаки, сподівалися ухопити бика за роги. І ніби мали на це підстави, оскільки торік спад виробництва чавуну і сталі припинився, а металопрокату і труб навіть почали випускати більше.

— Насправді ж ми залишаємося чередою приречених телят, яких женуть на бойню, — не поліз за словом у кишеню, аби прокоментувати ситуацію, голова профкому Запорізького алюмінієвого комбінату Микола Бугайцев.

Немає сенсу переповідати та коментувати геть усе те, про що тепер говорили на профспілковому пленумі. Водою у ступі товчуть хронічно відомі причини нинішніх непереливків, які й чорну металургію триножать. Але є моменти, на котрих варто зупинитися.

Скажімо, стосовно приватизації. Акціонерна чи колективна власність для великих підприємств, які нараховують десять-двадцять і більше тисяч працюючих, — як мертвому припарка. Реального власника катма, як катма і реальних інвестицій. Віддавати за принципом «на тобі, небоже, що мені негоже», і не уявляючи, і не прогнозуючи, і не програмуючи, що з усього цього має вийти, — все одно, що обманювати свій народ. Хіба ні? Затії з роздержавленням, корпоратизацією, акціонуванням, сертифікатними аукціонами стосовно чорної металургії нагадують надумані ігри поза межами поля, до яких люди залишаються байдужими, дійсно як, даруйте, велика рогата худоба, котру ще позавчора зарізали.

Зате «прихованих» намагань поживитися, поки «гаряче», а там хоч потоп, вистачає. Також вистачає не контрольованих ні державою, ні її грізними і ніби повноважними службами процесів, котрі часом обертаються речами воістину незбагненними. Посилалися передусім на приклад першого і поки що єдиного приватного Єнакіївського металургійного заводу. Свій контрольний пакет акцій Фонд держмайна, виявляється, продав спочатку трастовій компанії «Київська Русь», та в свою чергу невідомо кому чи кому попало, тож нині металурги до пуття й не відають, хто їхній господар. Наче це не металургійний завод, а якась шарашкіна контора.

Можна уявляти, наскільки це складна і обтяжлива справа — розумно розпорядитися велетенською «загнаною» чорною металургією — і співчувати державі. Але від необхідності робити це осмислено й виважено її нікуди не втекти. І є вже приклади, як роздержавлені та акціоновані підприємства спинаються «поволеньки, як волики» на ноги, знаходять інвесторів, налагоджують випуск пристойної продукції і завойовують ними ринки в Європі та Азії. Ось тільки відбувається все це «за щільно зачиненими дверима», під грифом комерційної таємниці. Якщо раніше, справедливо обурюється голова ЦК профспілки Анатолій Пожидаєв, ми досвід геть з усього підряд узагальнювали й поширювали, то тепер, навпаки, там і тут тримаємо його за сімома замками.

Стала ясною печальна очевидність (мабуть, як наслідок тривалого «терору» і так званої практики виживання), що колишньої згуртованості та єдності серед металургів уже немає. Чи цей розбрат комусь потрібен і вигідний? Навіть внутрігалузеві поставки сировини і заготовок здійснюються уже через другі, а то й треті руки —через усіляких запопадливих посередників, котрі і без того зависокі, обтяжені надто витратним за світовими мірками виробництвом ціни так накручують далі, що підприємствам випускати свою продукцію — суцільний збиток. Зупиняйся, не сподіваючись вивернутися, — і квит!

То не випадково стався, по суті, поділ делегатів майбутнього жаданого з'їзду. Делегатами обрано й майже сто директорів підприємств. Адже більшість їх у даний момент — ні за, ні проти. Чому? Втратили терпіння і віру? Побоюються «верхів»?

Просто поодинці оббивають пороги високих кабінетів у Києві, пояснює ситуацію Анатолій Пожидаєв, у надії автономно вирішити свої проблеми.

Гай-гай, навряд чи вдасться! Чимало управлінських функцій стосовно чорної металургії передано Фонду держмайна, чимало — Кабмінові, а «багатопрофільний» Мінпром, здається, справді влаштовує роль провідної ланки, неначе він теж елементарний посередник, який у першу-ліпшу хвилину змотає вудочки і не буде крайнім. Найтрагічніше одначе те, що досі немає достеменної ясності, що чекає цю галузь. Реструктуризації, приміром, і десятою дорогою не обминути, відтак — і закриття безнадійних цехів, заводів, рудників і навіть комбінатів. Та перші ж спроби на цьому шляху засвідчили, що попередньо ніхто не готує подібні акції. Як у випадку з Таврійським гірничо-збагачувальним комбінатом, кидають підприємства і їхні колективи напризволяще.

А де ж національна програма збереження та розвою залізорудно-металургійного комплексу, про яку так багато говорять уже кілька років поспіль? Чому в загоні і вітчизняна гірничо-металургійна наука, за рівнем якої і багатьом найрозвиненішим країнам світу далеко до нас? Хіба не ясно, що тільки за неї і треба чіплятися, поки не пізно? Та ось на профспілковому пленумі першого заступника міністра Мінпрому Валентина Куличенка запитали, що ж далі і чи є вихід із критичного становища, а він каже таке: «Однозначних відповідей на ці запитання немає. Будемо і далі працювати на виживання...».

Зате Валентин Арсентійович підтвердив, що металевий брухт нині знову щедро потік з України за рубіж, залишаючи власні мартени й конвертери на голодному пайку. А тут аж ніяк не промовчати. Цивілізований світ уже давно лише десять відсотків металу плавить з руди. Решта — то вже один раз виплавлений і відпрацьований метал, що використовується повторно. Металобрухт став надбанням і скарбом, а в нашому випадку зараз спродується, по суті, те, що вітчизняні металурги створили протягом багатьох попередніх років, передали нам та нашим нащадкам у спадщину.

Чи ми невдовзі не матимемо аніяких проблем з металобрухтом? Це, мабуть, тоді, коли пустимо під ніж, різаки та преси свої домни, мартени і прокатні стани...

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Шахти стають об'єктом боротьби

Сьогоднішній Донбас — це клубок проблем, пов'язаних із закриттям нерентабельних шахт, із невиплатами зарплат та страйками шахтарів. Тож і складається враження, що видобуток вугілля — це всуціль збиткова справа. Проте сьогодні намічаються й інші тенденції. Є шахти, довкола права на оренду яких точиться вперта боротьба. Саме такий конфлікт стався між товариством з обмеженою відповідальністю «Шахта № 20», (шахтоуправління «Постниківське» об'єднання «Шахтарськвугілля»), до якого входить весь колектив, та приватним підприємством «Карбон».

А почалося все з того, що півтора року тому підприємство «Карбон», яке вже видобувало вугілля на шахті № 222, звернулося до Мінвуглепрому та Донецького регіонального відділення Фонду держмайна з проханням надати йому в оренду ще й шахту № 20. Ця заява грунтувалася на тому, що у фірми, мовляв, є всі засоби, аби шахта почала щодоби видавати по 500 тонн вугілля.

Цілком можливо, що так воно й було б, адже шахта № 20 має вугільний пласт потужністю майже півтора метра. І Міністерство вугільної промисловості та регіонального відділення Фонду держмайна видали розпорядження про передачу шахти в оренду «Карбонові».

А що ж колектив шахти? Як виявилося, він також не проти того, щоб орендувати перспективну шахту. До того ж, за законом «Про оренду державного майна» колектив має на це пріоритетне право. От і почав він добиватися, щоб скасували попереднє рішення Мінвуглепрому та Фонду держмайна про передачу шахти фірмі «Карбон». Зокрема, з такою вимогою до цих структур звернулися генеральний директор об'єднання «Шахтарськвугілля» С. Тулуб та директор шахтоуправління «Постниківське» В. Рубан. І Мінвуглепром та регіональне відділення Фонду держмайна мусили таки відкликати попереднє розпорядження, бо, як відомо, закон може бути хорошим чи поганим, але він закон.

Та на цьому конфлікт не закінчився. Представники «Карбону» продовжують доводити, що сам колектив шахти ні на що не здатний, оскільки у нього немає коштів. До того ж, нещодавно на шахті згоріла верхня галерея і тепер, мовляв, йому тим більше буде важко виплутатися з проблем і взятися за серйозну розробку вугільного пласта.

Утім, колектив також розуміє, що буде нелегко, і так само розуміє, що на відновлення верхньої галереї недостатньо зібраних коштів — по 30 гривень з кожного працівника. Але так само вони знають, що гроші можна заробити. Проте для цього потрібно якнайшвидше укласти договір про оренду шахти і позбутися невизначеності, яка негативно впливає на роботу. Саме про це не раз ішлося на загальних зборах колективу. А от із визначеністю якраз і проблема, оскільки «Карбон», не маючи законних підстав, продовжує наполягати на тому, щоб шахту було передано йому, а не трудовому колективу. Отже, коли йде боротьба за шахту, то значить, шахта того варта. А це перший сигнал, що невдовзі слід очікувати серйозних суперечок довкола перспективних шахт Донбасу.

Микола ГЕРАСИМЧУК.

Проблема №...

Круті шляхи солонцівські

НАШЕ село називається Солонці. Отож неважко здогадатися, яка найхарактерніша прикмета довколишніх земель. І якщо колишній колгосп, а тепер колективне сільгосппідприємство «Зоря» ніколи не пас задніх, принаймні серед господарств Миргородського району, то тільки завдяки працьовитості людей, які ні перед природними, ні перед адміністративно-бюрократичними примхами не опускали руки.

Що робили конкретно? Якщо коротко, то дбали про збереження, а коли вдавалося, і підвищення родючості наших чорноземів. Роки видавалися різні. Але за будь-яких умов на кожний гектар ріллі вносили не менш як 10 тонн місцевих та 160—180 кілограмів, у діючій, звісно, речовині, мінеральних добрив. Про чітке дотримання сівозмін я вже й не кажу. Озимої пшениці ніколи не збирали менш як 40, на зяблевих ділянках 50—55 центнерів зерна з гектара, а в окремі роки й більше. Добре родили й інші культури. На міцне економічне підгрунтя спиралася програма соціального розвитку та перебудови самого укладу сільського життя на сучасний лад.

Скажу відразу, що попри численні нестатки, які обсідають село з усіх боків, наші терпеливі люди сьогодні працюють не гірше, ніж раніше. Тим часом через заплісніявілу політику державної зневаги до села, яка найбільш згубно виявляється у цінах та податках, після кожних чергових «заходів щодо поліпшення» справ у агропромисловому комплексі дедалі важче доводиться уникати грубих обіймів отого ще незвичного для нас попутника на вибоїстій дорозі до «ринкового благоденства», який називається банкрутством.

Міркуйте самі. Хоч би хто що казав, а хліб у селян намагаються видурити «за так». **У нашому не найгіршому господарстві собівартість молока становить 50, а реалізаційна ціна лише 18 копійок за кілограм. М'ясо виробляємо також собі на збиток.** Звідки, скажіть, будь ласка, брати кошти на платню механізаторам, тваринникам, закупівлю пального, техніки чи бодай запасних частин до неї, будівельних та інших повсякдень потрібних матеріалів? Податки та різні нарахування безрозмірні. Враження таке, ніби державні поводирі з економічної політики, і в аграрній сфері зокрема, увірували, буцімто бездонна бочка і дірява селянська кишеня — одне й те саме.

Ні, ми не сидимо склавши руки. Селяни свідомі й того, що колишні колгоспні мірки ефективності роботи безповоротно пішли в небуття. Шукаємо і, на жаль, не завжди знаходимо ринкові важелі впливу на фінансово-економічне становище колективного господарства. Тому що пошесть неплатоспроможності вразила майже всіх наших партнерів.

Мимоволі опинилися в такій ситуації, коли виробляти продукції більше — не завжди краще. Щоразу мусимо шукати відповідь і на таке запитання: «А якою ціною?» І в цьому, мабуть, суть новизни у виборі методів господарювання.

Вихід зі скрути бачимо у зменшенні реальних затрат на виробництво сільськогосподарської продукції. Іншого шляху до зниження цін на харчові продукти, на мій погляд, нема.

Як це робити? Тільки не за шаблоном. У кожному окремо взятому колективному господарстві, думаю, — свої можливості. Правління «Зорі», зокрема, зменшення поставок мінеральних добрив вирішило компенсувати збільшенням виробництва органіки. Ось лише два нові джерела її поповнення.

Сусіднє колективне сільгосппідприємство імені Гоголя спеціалізується на відгодівлі великої рогатої худоби. Їм треба багато грубих кормів. Тобто соломи, якої в нас лишки. От ми з гоголівським колегою Михайлом Донченком вдарили по руках. І хоч би хто що говорив про одіозний бартер, а ми в обмін на солому щороку завозимо з великосорочинських відгодівельників на свої поля не менш як дві тисячі тонн гною.

Головний агроном господарства Іван Шпак з олівцем, чи то пак, електронною рахівницею в руках, переконав членів правління, що за нинішніх цін на транспортні послуги нам не завжди вигідно возити солому з віддалених полів до прифермівських кормових дворів. Не є ознакою високої культури землекористування і позаторішні скирти соломи та старі токовища на полях, які слугують хіба що захистком для гризунів. Через те в урожайні роки комбайни з подрібнювачами залишають на стерні якусь тисячу-півтори тонни солом'яної січки. Її, звісно, притрушуємо аміачною селітрою і приорюємо.

Не цураємося і нетрадиційних, принаймні для Полтавщини, джерел органічної поживи для полів. Уклали угоду з тоді ще райсільгоспхімією, яка нині трансформувалася у ВАТ «Миргородський урожай», і з її допомогою видобуваємо з розташованого на сільській околиці Муховатого озера в середньому 12—15 тисяч тонн сапропелю в рік. А що? Озерний мул і торф з давніх-давен люди також використовували для удобрення грунтів. Науковці стверджують, що у мулові більше, ніж у гноєві, азоту й фосфору. Він добре діє як вапняковий матеріал. А це для наших грунтів особливо важливо. Не дрібниця, погодьтеся, й те, що веземо ми те добриво не за тридев'ять земель, а видобуваємо на місці.

Через брак коштів не завжди і не все виходить так, як хотілося б, але шукаємо своїх шляхів зменшення реальних затрат на виробництво молока та м'яса. З допомогою спеціалістів головного селекційного центру України лікар ветеринарної медицини Ніна Холодько та зоотехнік Лариса Тенах опановують методику пересадки ембріонів високопродуктивних тварин перспективних порід у реальних умовах нашого господарства. Від корови Дача з потенційними можливостями до 8 тисяч кілограмів молока за лактацію нинішнього року вже одержали п'ятеро телят канадської селекції «Абердін-ангус». Загалом на фермі уже вибрикують більш як два десятки чорних, як смола, «абердінів». Їх достоїнство не лише у змозі зимувати в загонах на солом'яній підстилці, а й у тому, що гарантують не менш як кілограм приросту живої ваги за добу.

Проте мушу відверто сказати, що, як на моє розуміння, жодні технологічні новації самі по собі неспроможні вивести сільське господарство з кризи. Для цього потрібні не косметичні, як було донині, а докорінні зміни форм власності на землю. І годі гратися в піжмурки та гадати: краще обробляти землю колективно чи одноосібно? Ще нікому не вдавалося на кількох гектарах ефективно застосовувати сучасну техніку, сівозміни та інше, від чого була б віддача землі-годувальниці. Це правда. Але правда й те, що без права приватної власності на землю селянин так і ходитиме довкола неї, як кіт біля гарячої каші.

Хотіли б того прихильники колективної власності чи ні, а їхній підхід до землі утриманський. Один лише приклад. Тракторист Микола Зарицький, не на тверезу, звісно, голову, побився об заклад, що своїм дужим Т-150 переїде через озеро. Трактор пірнув у трясовину. Після того машина в очікуванні капітального ремонту двигуна простояла понад рік. Усе те коштувало господарству у 18 разів дорожче, ніж річний заробіток тракториста.

— І що? — скажете. А те, що коли на зборах постало питання про відповідальність, рішення було прийняте майже одностайно: «Списати на збитки господарства».

Чому так? Та тому, що той, хто помахом руки на очах у громади приймає рішення, сам за його наслідки жодної відповідальності не несе. А ти, голово, крутись-вертись як хочеш, а рішення виконуй. Бо інакше виберемо іншого...

Ось така вона, колективна безвідповідальність. Зваживши усі «за» і «проти» нині чинного статуту колективного сільгосппідприємства, ми із спеціалістами зійшлися на думці, що той документ своє віджив. А чогось кращого нам ніхто не пропонує. Тому й узялися разом, з урахуванням власного досвіду та місцевих умов, підготувати такий проект статуту господарства, який відповідав би вимогам сьогодення.

Не вдаючись у подробиці, процитую лише перший пункт проекту: «Агрофірма »Зоря« є приватним підприємством...». Так, ми хочемо разом обробляти власну, а не колективну, тобто нічию, землю. З урахуванням інтересів держави та кожного окремо взятого пайовика. В тому числі й того відчайдушного механізатора, який намагався трактором переплисти озеро. Йому, зокрема, ми пропонуємо: «Сидіть краще дома, Миколо Кузьмичу, і чекайте на дивіденди. Якщо не хочете працювати самі, то хоч не заважайте тим, хто вміє посправжньому господарювати на землі...»

Таке побажання, думаю, було б доцільне й тим, хто готує та приймає численні закони, розпорядження та постанови про «ще краще покращення стану справ у сільському господарстві», від яких людям ані холодно, ні жарко.

Анатолій ТАТАРЧУК,
голова правління КСП «Зоря»
Миргородського району
Полтавської області.

З пошти

Харківські трактори — найкращі

ОДНИМ із перших в Олександрівському районі я став фермером. Узяв землю в Антонівці — селі, де народився.

Як фермеру без трактора? Звісно, є трактори і в мене. Аж два. І обидва — виробництва Харківського тракторного заводу: ХТЗ-120 і Т-25Ф.

Чому я обрав саме харківські? Бо вважаю, що це найкращі в нашій країні трактори. Вони ідеально підходять до природних умов України, надійні й прості в користуванні.

У цьому я переконався на власному досвіді. Два з половиною роки на своєму полі працюю на ХТЗ-120, і трактор не підводив.

А рельєф на моєму полі приблизно такий самий, як у пустелі Каракуми. Схили перевищують 45 градусів.

Ще до революції, за царського режиму, на цьому полі поміщик виділяв землю під городи чужим наймитам. Своїм же наймитам давав землю на хороших полях, рівних. Чув про це від старожилів. Отакою землею мене наділили.

Однієї осінньої ночі довелося мені орати ХТЗ-120 з п'ятикорпусним начіпним плугом ПН-5-33. На одному з крутосхилів, більшому за 45 градусів, почав пробуксовувати мій трактор. Коли я зупинив двигуна і вийшов з кабіни, щоб подивитися, що сталося, то побачив: у землі лежав лист старого металу... Ось чому обидва мости пробуксовували. Не було зчеплення з грунтом. Трактор нахилився набік. Отут я і перелякався, до самого ранку припинив роботу. Та вистояв ХТЗ-120, переборов труднощі. Вранці я знову продовжив оранку.

Цей випадок доводить, що харківський трактор дуже стійкий у роботі, навіть у гірських районах йому ціни немає. Переднім мостом він змінює лінійність.

ХТЗ-120 — універсальний трактор. Був би тільки причіпний інвентар. Хіба іншим тракторам таке під силу?

Конструкторська думка на Харківському тракторному заводі не дрімає. Останніми роками тут створили цілу плеяду нових моделей тракторів: ХТЗ-120, ХТЗ-12, ХТЗ-180Р, ХТЗ-200, ХТЗ-2511, ХТЗ-5020, ХТЗ-3210, Т-25ФМ, Т-012, Т-151К-08, Т-156М. Ці трактори дають змогу виконувати практично всі роботи в сільському господарстві та багато робіт в інших галузях народного господарства. Харківські трактори споживають мінімальну кількість пально-мастильних матеріалів (це дуже важливо за нинішньої економічної скрути), комфортні для самого тракториста. Гадаю, нові моделі тракторів Харківського заводу відповідають міжнародним стандартам. А можливо, і кращі від зарубіжних.

Пам'ятаю, чверть століття тому, коли я навчався в Харкові, тракторний завод саме виготовив першу модель трактора Т-150. Яка то була подія!

А нині на такий велет, як ХТЗ, ніхто не звертає уваги. І це в той час, коли підприємство робить справу державної ваги, коли колектив заводу в нелегких умовах працює творчо. Я вже не кажу про нагороди за нелегку працю, але хоч би тобі хтось із керівників держави колись узяв та й надіслав телеграму на ХТЗ, подякував за працю, морально підтримав. І головний інженер Станіслав Петрович Гудзь, і заступник головного інженера Микола Геннадійович Щербець, і конструктори Леонід Федорович Єлесенко, Юрій Назарович Прилуцький та й увесь колектив на чолі з директором заслуговують на таку увагу.

Рік тому був у Міністерстві сільського господарства і продовольства України. Хотів придбати вітчизняний зернозбиральний комбайн «Славутич», що його в Херсоні мають випускати. А мені один із працівників главку настійливо рекомендував краще купити якогось зарубіжного комбайна. Виходить, вітчизняні виробники сільськогосподарської техніки нікому не потрібні?

Думаю, що наше сільськогосподарське машинобудування ще не сказало свого останнього слова. Час — найкращий арбітр.

А у мене особисто ніколи не згасне віра в наших конструкторів, інженерів і робітників. Таких, як на ХТЗ, бо там люди працюють до сьомого поту, аби міцнішала економічна могутність нашої молодої держави. Потрібна державна підтримка, щоб у ритмі билося серце флагмана українського тракторобудування.

А колективу Харківського тракторного заводу хочу подякувати за хорошу техніку. Помагай вам, Боже, у добрій справі.

Микола ТРЕГУБ,
голова фермерського
господарства «Геннадій».
Кіровоградська область.

До 2000 року — кожному свій куток!

(Початок на 1-й стор.).

На одного киянина, наприклад, припадає в середньому 18,4 квадратного метра загальної площі, але зважте і на те, що столиця — це місто контрастів. Як повідомили у відділі соціальної статистики Київського статуправління, на 1 січня на квартирному обліку перебувало 238 429 сімей, серед них 15 916 сімей, що мешкають у комуналках (загалом у місті — 13 тисяч комунальних квартир). Додайте до цього так званий «ветхий фонд» (до якого, зокрема, належать майже всі будинки забудови 1955-1965 років), брак коштів на ремонт та реконструкцію — і ви матимете цілісну картину під назвою «Житло-2000».

Особливо непереливки молодим сім»ям: вони змушені або жити спільно з батьками, або наймати квартиру, що, звісно, не сприяє зменшенню кількості розлучень. З народженням дитини житлові умови сім»ї погіршуються, тому народити другу не кожен зважиться.

Для тих, хто таки має певний «капітал», придбати нову квартиру теж проблема. «Найкомфортніші» в нашому розумінні помешкання — це колишні комуналки в «сталінських» або й дореволюційних будинках (висота стелі — 4 метри), бажано — після капітального ремонту. Але, як ви вже здогадуєтеся, вони по кишені не кожному. Темпи будівництва нового житла в Україні неухильно падають, що зменшує шанси й менш вибагливих покупців.

Новий потенційний власник не поспішає скористатися своїми правами — торік темпи приватизації наявного житлового фонду значно знизилися, зокрема, внаслідок невизначеності з оподаткуванням, страхуванням нерухомості, із платою за землю, на якій розташовано будинки, та прибудинкову територію, з певними труднощами в організації обслуговування таких помешкань. Як зазначалося на колегії Держкомжитлокомунгоспу, в Україні створено надто мало — близько 180 — об»єднань власників багатоквартирних будинків, замість традиційних жеків працює близько 50 приватних підприємств-підрядників.

З огляду на те, що майже половина наших співгромадян не мають змоги вчасно сплачувати за комунальні послуги, важко чекати великих зрушень на приватизаційному фронті. Тож для середньостатистичного українця на довгі роки блакитною мрією стане скромне бажання —«придбати свій куток». Нехай навіть гострий.

Ганна РОМАНЦОВА.

Транспортні проблеми столиці

ЕХ, ДОРОГИ...

КОМУ з киян не відома така ситуація: автобус (тролейбус, трамвай) «застряв» на півдорозі від дому до роботи, час спливає, «електорат» нервує, спілкується винятково ненормативною лексикою та «незлим, тихим словом» згадує міську владу. Це — наші будні. На жаль.

Про транспортні колізії та інші «тимчасові незручності» йшлося на нараді київської мерії, що її проводив перший заступник голови Київської держадміністрації Станіслав Сташевський. Днями Станіслав Телісфорович із власної волі став об'єктом експерименту: подорожував у годину пік київськими вулицями. «Автопроменад» центральною частиною міста засвідчив: автомобіль таки справді — не розкіш, а... найоптимальніший засіб марнування часу. Близько години перший заступник провів у різноманітних «пробках». За кількістю їх пальму першості «тримає» бульвар Шевченка, що «законсервувався» автопотоком від Бессарабки аж до площі Перемоги. А на самій площі трапилася аварія, що теж не сприяла пожвавленню руху.

Так-от, відповідальних працівників комунальних служб міста, ДАІ, цивільної оборони зібрали для того, аби з'ясувати: чому в годину пік регулювальника на вулиці не відшукаєш, а елементарна мікроаварія тепломережі перетворюється на «довгобуд», чому, нарешті, так важко знайти відповідального за усунення тих чи інших неполадок?..

Насамперед тому, що кожен комунальний об'єкт має кілька «хазяїв». А у семи няньок, як відомо, дитина без ока. Обов'язки щодо усунення аварії елементарно делегуються від управління до управління, а в результаті потерпає пересічний киянин.

На проїжджій частині Києва «дислокується» близько сорока тисяч каналізаційних люків, що досить часто псуються через постійну амортизацію доріг та механічний вплив. Але оперативно розв'язати проблему заміни ушкодженої кришки люка неможливо, бо кілька годин треба з'ясовувати, у чий «вотчині» він перебуває. В результаті — мінімальний збій темпу авторуху на Повітрофлотському проспекті спричиняє величезний затор на бульварі Шевченка.

У монголо-татар кур'єра, який приносив погану звістку, страчували. Очевидно, такий історичний «досвід» успадковано деякими керівниками комунальних служб. Тому «ексклюзив» на врегулювання аварійних ситуацій спускається до рівня диспетчерів, де «вилежується» до стану інкубації «народного невдоволення». В устах народу пошкодження трубопроводу десь на Троєщині стає «особистим злочином» Омельченка чи Сташевського. Але коли перші керівники міста зосереджуються винятково на ремонті проіржавілих труб, розмови про Київ «як столицю цивілізованої європейської держави» доведеться відкласти на кілька десятиріч.

Поки що вирішено діяти в напрямі персоналізації відповідальності та оперативності у взаємодії. Доручено розробити чітку систему локалізації комунальних аварій та переглянути норми технічного комплектування служб.

Віталій ЧЕПИНОГА.
Прес-служба Київської міської державної адміністрації.

«Я розмовляю, отже, я існую»

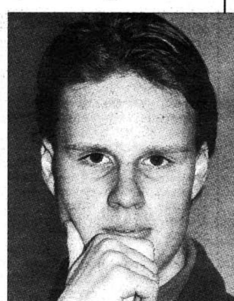
У Києві при Міністерстві охорони здоров'я України вже п'ять років успішно працює міський центр реабілітації дітей з порушеннями слуху й мови «СУВАГ-Київ». Центр надає кваліфіковану діагностичну та реабілітаційну допомогу дітям з тяжкими порушеннями слуху та мови (глухонімим), починаючи з раннього віку. Реабілітація мови в подальшому дасть змогу дітям без перешкод увійти в середовище ровесників, які розмовляють.

На знімку: сурдопедагог Ніна Шеперенко проводить заняття в підготовчому класі.

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО (ДІНАУ-Укрінформ).

Вундеркінд і патріоти

З ОГЛЯДУ на питому вагу здорового глузду в заявах деяких чиновників, нашій нації справді загрожує інтелектуальне вимирання. Спеціально для авторів тези про «відплив умів» зауважу, що одночасно ми є свідками і протилежного процесу; доки в Україні ще не всі породіллі «страйкують» і не всі педагоги не в усіх коледжах вимагають попередньої оплати, з «умами» у нас з вами все буде гаразд.

Не кидайтеся вітати одне одного з цим відкриттям, радше замисліться над простим, як джойстик, запитанням: а чим кожен з нас може допомогти тим незрілим, нерозважливим, тендітним вундеркіндам, які, щойно вилупившись зі шкаралупи шкільних програм, мріють не про нічні клуби й малинові костюми, а про велику науку чи принаймні професійну діяльність?

Тим, хто не може відповісти на це запитання, раджу познайомитися з деякими представниками інтелектуального племені ближче.

Киянин Андрій Ковальов вундеркіндом себе не вважає, хоча деякі з його виноходів здатні здивувати й метрів. Андрій — талановитий програміст, учасник багатьох олімпіад, і зокрема Міжнародної олімпіади з інформатики, що відбулася в жовтні 1996 року в Брно (Чехія) в рамках щорічної виставки «International Competition in the Programming». Потрапив він туди як переможець першого (заочного) туру олімпіади; у складному фінальному змаганні в Брно Андрій став призером, отримав диплом та цінні подарунки.

Ще навчаючись у ліцеї «Україна-XXI сторіччя», хлопець під керівництвом заступника директора науково-навчального Центру прикладної інформатики Віктора Распопова створив цікаву комп»ютерну програму — тренажер для тих, хто бажає удосконалити навички роботи з персональним комп»ютером і підготуватися до участі у фаховій олімпіаді. У програмі зібрано завдання, що їх пропонували на районних, міських, республіканських та міжнародних олімпіадах з інформатики протягом останніх 10 років, а також більш як сто оригінальних методів їх розв»язання. 1996 року Андрійову розробку було схвалено і рекомендовано до використання двома СНДівськими конференціями з інформаційних технологій — у Троїцьку Московської області та в Донецьку.

Нині Андрій — першокурсник факультету електроніки Національного технічного університету (колишнього столичного політеху), куди після перемоги в міській загальнотехнічній олімпіаді та складання двох іспитів був зарахований достроково.

На людей, які не відрізняють бейсика від фортрана, він не дивиться зневажливо, що, певно, має навіть думки про вічні цінності й непорушні речі... Та десь на денці серця мимоволі ворухнеться: «А що як... як він теж колись спакує валізи?.. Чимдалі — від патріотичного невігластва, великорозумного святенництва і просто відвертого глупства».

Ганна ЛИХОВА.

На знімку: Андрій Ковальов.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Запитання руба

Коли буде покладено край сваволю митників?

У ДРУГЕ Марк Лестер, власник лікарняної клініки у місті Алентаун (штат Пенсільванія) виявляє турботу про пацієнтів шпиталю для ветеранів війни у Вінниці. Торік він надіслав чималу партію ліків. Днями до міста над Бугом знову доставили вантаж від Лестера — декілька ящиків із медичним інструментарієм.

Чим викликаний такий жест доброї волі?

Якось батькові Марка Вільяму Лестеру за допомоги міжнародної організації «Дорога к корням» вдалося нарешті розшукати рідну сестру. Всі повоєнні роки вони не мали одне про одного жодної звістки.

Весь цей час Ліза Вайнер мешкає у Вінниці. Протягом останніх років часто хворіє. За медичною допомогою зазвичай звертається до лікарів згаданого шпиталю. Її американський племінник вирішив щиро подякувати своїм українським колегам за підтримку здоров'я рідної тітки. До речі, крім допомоги, що її вже отримали вінничани, М. Лестер пообіцяв передати для шпиталю так званий операційний блок. Має намір особисто відвідати Вінницю, щоб допомогти лікарям шпиталю опанувати навики роботи на сучасному медичному обладнанні.

Довірливий американець поки що не знає, які клопоти можуть спіткати його, зокрема, на нашій митниці: передані ним медінструменти в очах борисопільських митників ледь не стали «контрабандними». Протягом трьох годин «сині кашкети» не давали згоди на ввезення їх в Україну.

—Спершу з мене вимагали сплати ввізного мита —250 американських доларів, — каже Віталій Чумак, перекладач згаданої вище фірми «Дорога к корням», який супроводжував вантаж. Співрозмовник не приховує свого обурення: «Американські авіалінії» не взяли за доставку жодного цента —для них гуманітарна медична допомога є чимось святим. На митницях Німеччини й Польщі також не було жодних проблем, бо в усьому світі для такого вантажу —«зелене світло», а тут...

Один із чиновників, причому по секрету, дав пораду, як вийти із ситуації: «Доставте вантаж до Кишинева, за місцем свого постійного проживання (?!)». Після цього Чумак «здався»: «Накладайте на вантаж арешт» — звернувся він до заступника начальника митниці. Як, ви гадаєте, на це зреагували митники? За десять хвилин гостю багаж було видано. «Тільки тепер я починаю здогадуватися, чого від мене вимагали ваші митники, — усміхається співрозмовник. — Шефу про це розповім обов'язково, має ж і він знати ваші порядки...»

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Базарний день на 09.02.97	Ціни на основні продукти харчування на ринках України						
	Яловичина	Свинина	Яйця (десяток)	Сметана	Сало	Олія	Картопля
Запоріжжя	2,00—4,50	2,50—6,50	1,90—2,50	3,50—5,50	1,50—3,50	1,10	0,40—0,65
Хмельницький	2—3	3—4,80	1,80—2,20	3,20—4,50	2,50	1,50	0,25
Луцьк	2,50—3	3,50—4	2—2,20	3	2,50—3	1,40	0,40—0,50
Київ, Лук'янівський ринок	4,50	5,50—6,00	2,20	4,00	2,00	1,80	0,60

Знову про «остарбайтерів»

Коли скінчиться ця ганьба?

***Я** САМ КОЛИШНІЙ в'язень концентраційного фашистського табору смерті Маутхаузен і тому з власного досвіду знаю, через які тортури пройшли люди, яких доля під час війни закинула в концтабори, кого було вивезено з України на примусові роботи до Німеччини. Знаю й про те, як несолодко було їм жити після визволення. Графа в анкеті «Чи перебував на окупованій території» багато що значила.*

Та закінчилася війна. Розгромлена фашистська Німеччина перетворилася на демократичну країну, яка засудила націонал-соціалізм, не відмовилася від злодіянь, заподіяних людству фашистами, і, спокутуючи вину, сплатила країнам Європи, люди яких працювали на Німеччину в роки війни, матеріальну компенсацію. Таку компенсацію було запропоновано й колишньому СРСР. Але Сталін від неї відмовився.

Не один рік минув з того часу, і тільки тоді, коли розпався СРСР, утвердилася самостійна держава Україна, знову постало питання про сплату Німеччиною матеріальної компенсації так званим «остарбайтерам». Нелегко було того добиватися громадським організаціям, діячам культури, нашим дипломатам. Та врешті-решт справедливість перемогла. Уряд Німеччини зобов'язався сплатити колишнім в'язням концтаборів, гетто, «остарбайтерам», дітям, що народилися в неволі, один мільярд німецьких марок. Росія й Україна мали отримати по 400 мільйонів, Білорусь — 200 мільйонів марок.

16 червня 1993 року Кабінетом міністрів України створено Український національний фонд «Взаєморозуміння і примирення», який мав безпосередньо займатися обліком, перевіркою документів, виплатою грошей. Фонд досить активно розпочав свою роботу. Його керівник виступив по Українському і місцевому телебаченню, майже в усіх газетах країни було надруковано пояснення, хто має право на компенсацію, про її розмір, де і як оформляти документи. З метою прискорення цієї роботи у кожному обласному центрі було створено представництва фонду.

І вже на початку 1994 року Ощадний банк України у Києві розпочав видачу німецьких марок.

Не знаю, з якої причини, але комусь із керівників фонду не сподобалось, що виплатою валюти займається лише Ощадний банк і тому, мабуть, вирішили проводити цю операцію одночасно через кілька комерційних банків. Звісно, тут процент від валютних операцій більший за виплачуваний Ощадбанком. А фонду треба було і новітню комп'ютерну техніку купувати, і кабінети стильними меблями обставляти, і закордонні автомашини придбати, для «обміну досвідом» виїздити до близького і далекого зарубіжжя. І все це за 400 мільйонів марок, призначених для розподілу між знедоленими людьми. Тут дехто може заперечити, що, мовляв, і на комп'ютери, і на меблі, і на автомашини, і на зарубіжні поїздки кошти витрачались не з 400 мільйонів марок, а лише з тих процентів, що «накручувались» на них у комерційних банках. Це так, тільки чиї то проценти? Не тих самих «остарбайтерів»?

От ми й підійшли до суті справи. В листопаді минулого року Павло Макарович Куземко із села Качкарівка Бериславського району на Херсонщині повідомляв, що 26 лютого 1996 р. він оформив анкету-заяву на одержання компенсації за примусову роботу в Німеччині, в листі від 16 липня працівники фонду у Києві запевнили його, що документи знаходяться на опрацюванні: невдовзі його справу буде вирішено. Пройшло вже чимало часу після тієї відповіді з фонду, а компенсації я все ж не отримав, — скаржився він у своєму листі. — Напишіть, до кого треба звернутися, до чийого серця достукатися, аби воно відізвалося чуйністю, милосердям і співчуттям. Як хочеться, щоб працівники фонду «Взаєморозуміння і примирення» своєю працею допомогли мені пережити сьогоднішній важкий час.

Я не став Павла Макаровича відсилати до «чуйних сердець», а подзвонив до фонду і попросив перевірити, у кого і в якому стані документи П. М. Куземка. І виявилося, що перевірку анкета Павла Макаровича пройшла, йому нараховано компенсацію в розмірі 600 марок. Реєстраційний номер по комп'ютеру 7970. Працівники фонду запевнили, що найближчим часом гроші на ім'я П. М. Куземка перекажуть до банку. Це було в листопаді 1996 року.

Нещодавно я одержав нового листа від Павла Макаровича. Важко його читати. «Минув рік з дня оформлення моєї анкети-заяви, — пише Павло Макарович, — а питання з фондом не вирішується, якщо мені вже нарахували гроші, то де ж вони, в якому банку? Життя з кожним днем стає все важче. Пенсія мізерна, нема у що вдягтися, нема чого їсти, нема коштів на ліки та медичне обслуговування. А хтось за наші гроші «жирує».

А от лист, що надійшов наприкінці минулого року із села Староволодимирівка Сахновщинського району Харківської області.

«Дорогий Олександре Костянтиновичу! Пише Вам дружина Гуріна Михайла Євменовича, бо сам він не може ні писати, ні читати. У нього катаракта. Ми живемо так собі — пенсії не одержуємо по три місяці і ту поділили на дві частини. А вона так нам потрібна на хліб і інші продукти та ще й на вугілля, а головне на ліки, яких не вистачає. Михайло Євменович дуже хворий, літо й осінь лежав у лікарні. У липні — з виразкою шлунка, у жовтні — стенокардія серця, сильні головні болі, високий тиск. Живе самими таблетками. Я Вам колись писала, що ніяк не одержимо з Німеччини підтвердження про те, що він був у концтаборі Маутхаузен. І все ж воно надійшло в кінці серпня, чоловік відвіз його у Харків, де оформили анкету. Завідуюча представництвом фонду «Взаєморозуміння і примирення» казала, що в середині вересня її документи відвезе в Київ. І ось скоро п'ять місяців мине, а й досі нам нічого не чути. Невже так він і не одержить компенсації за всі ті муки, катування, що довелося йому пережити? А як же ці гроші потрібні! Здоров'я Михайла Євменовича дуже погане. 14 жовтня йому пішов 80-й рік, хоч би поховати було за що по людськи. Коли працювали, трохи назбирали на чорний день, але це вкрала в усіх нас держава. Ми Вас просимо дізнатися у Києві, чи є там чоловікові документи, чи їх розглядали?«.

Документи колишнього в'язня найстрашнішого на землі пекла — концтабору Маутхаузен Михайла Євменовича Гуріна у фонді є, їх розглядали, а чи одержить він належну йому за перенесені муки компенсацію ще за життя, не знаю.

Про недоліки в роботі Українського національного фонду «Взаєморозуміння і примирення» у засобах масової інформації надруковано не один десяток листів, статей, кореспонденцій, інтерв'ю. У відповідь нещодавно правління фонду оголосило, що з 1 лютого припиняється прийом заяв-анкет, і виплату компенсацій буде завершено цього року. Такі обіцянки правління фонду давало людям і в 1995, і в 1996 роках. А поки що гроші «накручують проценти» в комерційних банках і триватиме це, доки органи служби безпеки країни серйозно не візьмуться за цю справу і не розплутають той лиходійський вузол, що дозволяє спритним ділкам робити вигідний бізнес на людському горі.

Олександр ШАПОВАЛОВ,
журналіст, в'язень Маутхаузена.

14 лютого — день пам'яті Пантелеймона Куліша

Талант і хутір зробить центром всесвіту

***П**АНТЕЛЕЙМОН КУЛІШ (1819—1897) належить до тих діячів нашої культури, які заслужили і в сучасників, і в нащадків абсолютно протилежні оцінки.*

«Письменник, дилетант-публіцист у штуці, в пересадній псевдобайронівській амбіції кинув рукавицю цілому народові в лице, оплюгавивши йому минувшину на велику радість Росії та поляків. Оригінальний це артист: при описі льва звернув увагу не на голову і великий зір, а на заболочений хвіст!» Так сказав про П. Куліша наш визначний поет Василь Пачовський.

Михайло Драгоманов бачив у П. Кулішеві палкого прихильника орієнтації на вершинні здобутки європейських літератур, який «б'є в точку всесвітньої, людської культури, котра підніме наш народ».

«Що ж до науки, до політики й культури в широкому розумінні цього слова, то тут більшого за Куліша я не бачу», — наголошував у листі до М. Зерова М. Хвильовий, відзначаючи, що родовід поколінь українських письменників 20-х років бере початок від П. Куліша.

Досі видатний письменник залишається маловивченою постаттю в історії нашої культури. Якось так виходило, що дослідники бачили в ньому то опонента Тараса Шевченка (що вже само по собі кидало негативну тінь на нього), то противника людського прогресу (бо, мовляв, виступав проти впровадження залізниць), то такого собі спокусника (мав амурні романи з багатьма відомими жінками того часу), то...

Лише тепер поступово відкривається нам справжній портрет визначного діяча. Що найперше, він був глибоко переконаний: для України немає альтернативи у виборі шляху історичного розвитку — лише разом з європейськими народами. Окидаючи поглядом ученого історію батьківщини, він бачив, якої шкоди завдала нашому народові бездержавність, — наслідок відірваності України-Руси від європейського світу. Тут П. Куліш солідарний із К. Острозьким та його прихильниками, які прагнули на засадах раннього християнства об'єднати народи Європи в єдиний цивілізований континент (свідками чого ми є нині). Але внаслідок великодержавницької політики Польщі не вдалося об'єднати навіть близькі між собою слов'янські народи. На арену історії виступили козаки як захисники прав України. Очолені Б. Хмельницьким, вони здобули українську державу.

П. Куліш називав цей період «руїною», бо був прихильником еволюційного шляху історичного розвитку, адже й боротьба великого гетьмана завершилася тим, що він вимушений був іти на військовий союз з Москвою, що врешті-решт призвело до захоплення України Московським царством. Ось чому П. Куліш бачив іншу зброю — духовний меч, з допомогою якого лише й можна стати справді незалежною державою. Він активно виступав за просвітництво й національно-культурний розвиток України. Одним із перших відкрив українським читачам творчість Шекспіра, Байрона, Гете, Шіллера, переносив на український грунт принципи сюжетної побудови «Одіссеї» Гомера, романів Вальтера Скотта тощо.

Своє життя П. Куліш прожив тяжко, зазнавши переслідувань, арештів та заслань (останні роки провів в хуторі на Чернігівщині). Сумніви часто полонили його серце, й тоді він гірко зізнавався: «Небагато в нас людей гідних, решта — дурноляпи, можливо, більш шкідливі, ніж корисні для розповсюдження в суспільстві рятівної для майбутнього української ідеї». У поезіях — ще різкіший: «Народе без пуття, без честі, без поваги... збагни, який ти азіат мізерний... і до сім'ї культурників вертайся».

Ось чому природно звучить нині висновок: Пантелеймон Куліш — наш сучасник та однодумець.

Віталій АБЛІЦОВ.

Спорт

Перше «побачення»...

Засоби масової інформації вже повідомляли, що підготовкою й участю українських спортсменів у надзвичайно важливих стартах, у тому числі в найближчих зимовій (1998 рік) і літній (2000) Олімпіадах, знову опікувати Організаційний комітет, який очолив міністр Кабінету міністрів Валерій Пустовойтенко.

Заведена в багатьох країнах така форма підтримки спортивного руху вперше була застосована в Україні напередодні Олімпійських ігор в Атланті, вона дала свої плоди, багато в чому сприяючи успішному виступу збірної України в першій для неї літній Олімпіаді.

Ось чому структуру, до якої входять політики, бізнесмени, економісти, фінансисти, міністри, інші впливові в країні особи, відповідним указом Президента України було збережено на найближчі чотири роки. Цього разу вона зазнала змін у своєму складі, але незмінним залишився її голова — Валерій Пустовойтенко, відмінний організатор, який чудово розуміється на спорті (до речі, Валерій Павлович з минулого року —президент Федерації футболу України).

Отже, минулої п'ятниці в Києві відбулося перше засідання нового Оргкомітету, на якому було, зокрема, представлено план заходів. Він складається з 35 пунктів і передбачає великий обсяг роботи: розробку концепції та цільових програм підготовки спортсменів, забезпечення умов для збереження і розвитку дитячо-юнацьких спортивних шкіл, підготовку проектів відповідних актів законодавства, вдосконалення системи наукового і медичного забезпечення підготовки спортсменів та багато інших питань. Крім цього, Валерій Пустовойтенко повідомив про розробку пропозицій Верховній Раді щодо механізму залучення позабюджетних коштів на спеціальні рахунки «Україна олімпійська» і «Україна параолімпійська».

—Наша незалежність дала можливість незрівнянно більшій кількості українських спортсменів виступати на міжнародній арені, — сказав пан Пустовойтенко. —Успішні старти біатлоністок на чемпіонаті світу і фігуристів на чемпіонаті Європи свідчать про те, що є всі підстави чекати нагород і на зимовій Олімпіаді в Нагано. Але для цього маємо постаратися і ми, члени Оргкомітету.

На першому засіданні було порушено й «неприємні питання» — конфлікти, що виникають у художній гімнастиці і гандболі. Валерій Пустовойтенко доручив керівникам Держкомспорту України розібратися в них, інакше «боротьба між окремими особами призведе до того, що рівень цих видів спорту різко впаде». Це, на жаль, уже сталося в жіночому гандболі...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Звідусіль

● ***Біатлон***

Озрблі (Словаччина). Чудово виступили на чемпіонаті світу українські спортсменки. Срібні медалі виграла Олена Зубрилова, а збірна України була «бронзовою» в командній гонці. Завершального дня жіночої програми змагань українські стріляючі лижниці посіли високе п'яте місце в естафеті. Президент України Леонід Кучма щиро привітав Олену Зубрилову з її досягненнями на чемпіонаті, побажав міцного здоров'я, особистого щастя, удачі, натхнення та подальших перемог задля спортивної слави України.

● ***Хокей***

Оберхауз (Німеччина). Кваліфікаційний турнір Олімпіади-98. Україна—Словаччина — 1:4, Україна—Швейцарія — 1:2. Наша команда вибула з боротьби.

● ***Теніс***

Збірна України в Зімбабве програла тенісистам цієї країни матч за Кубок Девіса (перша ліга, Євроафриканська зона).

У номер

● *Донецьк*

Поміняємо борги на... борги

Заробітну плату за січень гірникам буде виплачено вчасно — для цього уряд виділив 139 мільйонів гривень. Цей факт у ЦК профспілки робітників вугільної промисловості розцінюють як позитивний результат пікетування шахтарями Кабінету міністрів і Верховної Ради. Складено також графік подекадного надходження бюджетних коштів у сумі 280 мільйонів гривень, і якщо його буде виконано, гірникам гарантовано заробіток ще за два наступні місяці. Навколо проблеми погашення заборгованості за 1996 рік переговори між профспілковими лідерами й урядом тривають. Серед пропозицій, які розглядає уряд, — розрахунок з гірниками шляхом погашення їхньої заборгованості за житло і комунальні послуги.

● *Конотоп*

У молодих — своя «Нова хвиля»

Молодіжну газету «Нова хвиля» почали випускати у Конотопі Сумської області. Вона виходитиме щотижня і публікуватиме матеріали економічної та суспільно-політичної проблематики. За словами головного редактора, газетярі хочуть бути барометром настроїв молоді, виразниками її інтересів.

● *Луцьк*

Подарунок бізнесмена — 60-квартирний будинок

Керівник приватної фірми «Вікторія» із Луцька Вадим Вітинський, який свого часу за власні акції придбав у Ковелі відомчий 60-квартирний будинок, передав його безоплатно на баланс місцевої міської ради. Точніше — подарував тим людям, які мешкають у ньому вже багато років.

— Цей п'ятиповерховий будинок належав ВАТ «Волиньрембуд», — сказав Вадим Юліанович. —Коли я ближче познайомився з його мешканцями, то виявив, що в ньому проживає чимало багатодітних сімей. Люди, які впродовж кількох десятків років трудилися на виробництві, так і не розжилися на власне житло. Тож я вирішив подарувати його тим, хто в ньому живе.

● *Кіровоград*

Запросили юніорів до Кельна

Запрошення взяти участь у міжнародному турнірі «Золотий кубок Кельна» надійшло до дитячо-юнацької спортивної школи команди вищої ліги «Зірка НІБАС». Змагання юнаків 1982–83 років народження відбудуться в німецькому місті з 20 по 26 липня ц. р. Сюди запрошені юнацькі команди з Бразилії, Аргентини, Голландії, Італії, Німеччини, Франції та інших країн. Нині юніори «Зірки НІБАС» активно розпочали тренування, а їхні керівники — пошук коштів для фінансування поїздки в Німеччину.

Фестивалі

«ОЙ, РОДЕ МІЙ КРАСНИЙ...»

Під такою назвою у Черкасах відбулося мистецьке свято, в якому взяли участь професійні та самодіяльні художні колективи України, Росії, Білорусі

— П'ятий рік ми обмінюємося культурно-мистецькими програмами з найближчими сусідами, — розповіла завідувач відділу культури Черкаського міськвиконкому Лідія Нікітенко, — місцеві митці побували з концертами в Орлі, Калузі, Воронежі, Вітебську, Тирасполі, Дубосарах. Водночас, кожної осені, на День Черкас, творчі колективи цих міст приїжджають до Шевченкового краю.

Свято муз, котре «охрестили» «міні-Слов'янським базаром», з ініціативи черкащан відбулося також в Українському домі у Києві у рамках презентації Міжнародної ради працівників культури та мистецтва «Культура не має кордонів». Вона об'єднала 40 організацій і закладів культури міст близького і далекого зарубіжжя.

Лідія ТИТАРЕНКО.

На знімках: виступає ансамбль музики і танцю «Квінт» (Тирасполь); із вітальним словом —голова Міжнародної ради працівників культури і мистецтва Галина Галаган.

Фото Сергія СВІТЛИЦЬКОГО (ДІНАУ-Укрінформ).

«Міст» до ярмаркового сезону

З ІСТОРИЧНИХ джерел відомо, що в сиву давнину Луцьк був великим ремісничим і торговельним центром не тільки Волині. В XVI — XVII сторіччях інкрустована зброя, ювелірні й гончарні вироби приваблювали до Луцька іноземних купців. У 1566 році у місті було 30 крамниць, працювало 15 цехів, де трудилося 82 ткача, 78 винників і пивоварів, 34 різники та багато інших ремісників. Три—чотири рази на рік тут відбувалися великі торги.

Славу ярмаркового Луцька три роки тому почало відроджувати СП «Едам-Світ», що його очолює відомий на Волині підприємець Олексій Левченко. За цей час у місті над Стиром відбулося 19 міжнародних ярмарків, об'єднаних однією назвою — «Міст». У них взяло участь більше 800 фірм різних форм власності з усіх регіонів України, а також із Польщі, Словаччини, Угорщини, Німеччини, Чехії та інших країн Європи. Про популярність торгів у Луцьку свідчить те, що ярмарок «Міст» внесено до каталога Торгової палати України «Виставки — ярмарки», рекламно-інформаційного каталога «Світ реклами», каталогів Німеччини, Угорщини та Польщі. Як сказав Олексій Юрійович, під час торгових імпрез ділові люди з Волині уклали десятки вигідних угод з іноземними фірмами на постачання різноманітного технологічного устаткування з виготовлення продовольчих товарів, переробки сільгосппродукції тощо.

— Цього року ми запланували провести вісім міжнародних ярмарків, — поділився планами Олексій Левченко. — Перший, під назвою «Дім твоєї мрії», триватиме у Луцьку з 18 до 21 лютого. У ньому візьмуть участь близько 50 виробничо-торгових фірм. Дали згоду приїхати 11 фірм із Польщі та Угорщини, що привезуть на ярмарок сантехніку, електроприлади, будматеріали, меблі, килимові покриття, посуд, кухонне приладдя. У відповідь ми запланували побувати на двох ярмарках в Угорщині та Польщі з новою продукцією луцьких виробників.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

Провінція

Береженого й Бог береже

З ініціативи облдержадміністрації за участі Національної ради з питань безпеки життєдіяльності населення, Державного комітету з нагляду за охороною праці та фірми «Юніон-експо» відбулася міжнародна виставка-ярмарок «Захист та безпека», на якій експонувалися технічні засоби охорони праці, приміщень та навколишнього середовища. Потреба її очевидна: минулого року від фатальної безпечності на виробництві та у побуті сталося понад п'ять з половиною тисяч нещасних випадків, коли сотні людей отримали травми чи стали інвалідами, а 165 чоловік загинули.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

З вітерцем «на ковбасі»

Рішенням севастопольської міської держадміністрації суттєво підвищено вартість проїзду в тролейбусі: з початку руху до 9.00, а також із 16.00 до 21.00 — 25 копійок; в інші години, а також у неділю та святкові дні — 50 копійок. Досі проїзд коштував 20 копійок. Підлітки, які не в змозі придбати квитка, із загрозою для життя їдуть «на ковбасі».

Фото Сергія СВІТЛИЦЬКОГО (ДІНАУ-Укрінформ).
Севастополь.

Із заробітків не повернувся

Проза життя

Про можливість поїхати на заробітки за кордон 53-річний вінничанин І. довідався з оголошення, вміщеного в одній з місцевих газет. Фірма пропонувала кваліфікованим будівельникам поліпшити своє матеріальне становище у сусідній Чехії. Годі було роздумувати, коли на рідному підприємстві втретє відправляють у відпустку за власний рахунок, а в кишенях вітер свище...

Півроку минуло відтоді, як І. покинув Вінницю, а його сім'я так і не отримала від нього жодної звістки. Дружина після однієї з безсонних ночей спробувала зателефонувати за вказаним у публікації номером. Яким же було її здивування, коли почула у відповідь: «Ви помилились номером, ніякої фірми тут нема і не було». Ще тривожніше стало на серці, коли невдовзі вдома пролунав телефонний дзвінок. Невідомий плутано натякав на те, що нібито знає дещо про її проблему. Дружина вся у сльозах прийшла в міліцію.

Можливо, тепер, після підписання міжурядової угоди між Україною та Чехією про співробітництво у працевлаштуванні у Чехії наших співвітчизників, удасться уникнути таких випадків. Згідно із згаданим документом влаштуватися на роботу в сусідній державі можна безпосередньо у центрах зайнятості населення за місцем проживання. Нинішнього року чехи готові прийняти 60 тисяч українських робітників. Сусіди обіцяють платити «остарбайтерам» в середньому 300—350 доларів.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

Ювілеї

Минуле не повернути, не виправити...

75-річчя відзначив Запорізький обласний краєзнавчий музей. Ювілею було присвячено конференцію музейних працівників області та краєзнавців. А найкращим подарунком стало відкриття нового експозиційного залу, що розповідає про історію запорозького краю з III сторіччя до нашої ери — до XV сторіччя. Експонати зібрано руками й зігріто душами місцевих ентузіастів-істориків на чолі з завідувачем музейного відділу історії Зоєю Попандопуло. До речі, кошти на оформлення залу надійшли за місяць до його відкриття.

Володимир ДУПАК.
Запорізька область.

Пригоди

Катер піднято. Із загиблими

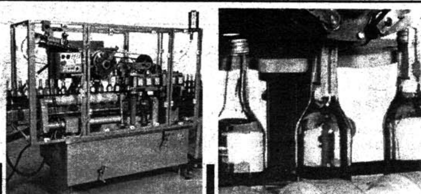
За два тижні після аварії з дна Дунаю піднято катер прикордонних військ, що затонув під час його буксирування за складних погодних умов. У кубрику судна виявлено тіла трьох загиблих військовослужбовців. За попередніми висновками комісії, що обстежила катер, трагедія сталася в результаті зіткнення судна з якимось затонулим предметом.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеська область.

ПОДОЛЬСКИЙ ЭЛЕКТРО-МЕХАНИЧЕСКИЙ ЗАВОД

142104, г. Подольск, Моск. обл., ул. Б. Серпуховская, д. 43.
Телеграфный адрес "ОГОНЬ".
Телетайп 205564.
ТЕЛЕФАКС 546 8314, 241 9461.
Телефоны: (095) 546 8314, (0967) 52 3561, 52 3478, 52 3531.

МАШИНА ДЛЯ НАКЛЕИВАНИЯ АКЦИЗНЫХ МАРОК
моделей К2–МНА–6, К2–МНА–6–01

МАШИНА моделей К2–МНА–6, К2–МНА–6–01 встраивается в действующие и новые линии розлива и производит наклеивание акцизных марок в автоматическом режиме.

ТЕХНИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Произ-сть, бут./час модель К2–МНА–6	6000	Потреб. мощность, не более, кВт	1
модель К2–МНА–6–01	3000	Расход сжатого воздуха, не более, куб.м/час	6
Тип бутылок* по ГОСТ 10117	1–К–700; 1–В–700; II–Ш–750; III–К–500; III–В–500; Х–К–500	Давление сжатого воздуха, МПа	0,4...1,0
		Высота транспортера, мм	860...1060
Тип бутылок* по ГОСТ 26586	XI–В–375; XI–В–500; XII–В–7050; XIII–В–1000	Габаритные размеры, мм	3415х980х2000
		Занимаемая площадь, кв. м	3,5
Способ наклеивания марки	П-образный	Масса, кг	1360
Напряжение питания	3-х фазное, ~380 В, 50 Гц		

* Тип бутылки указывается при заказе машины

Реклама в газеті «Голос України». Телефон 441-89-34. Факс 449-85-62.

УКРАЇНСЬКА ПРАВНИЧА ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ПРАВНИЧИХ СТУДІЙ

Український центр правничих студій Української Правничої Фундації має завданням створення і розвиток в Україні елітної правничої школи на грунті новітніх напрацювань української вищої школи та світового досвіду в царині правничої освіти, альтернативних методів викладання права, застосування індивідуального навчального процесу для підготовки фахівців.

Український центр правничих студій працює на базі Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Т. Шевченка.

Нині Центр поповнює склад викладачів і з цією метою

оголошує конкурсний відбір

кандидатів для однорічного стажування у престижних університетах Канади та Бельгії.

Навчання фінансується Українською Правничою Фундацією згідно з договором, який передбачає, що у разі повернення в Україну стажисти протягом трьох років працюватимуть в Українському центрі правничих студій як викладачі.

Вимоги до кандидатів:

— вік — до 40 років;
— вища юридична освіта;
— вільне володіння українською мовою;
— знання англійської мови (складання TOEFL);
— бажання працювати викладачем у царині права Європейського союзу, комерційного права або конституційного права.

Заяви про участь у конкурсі, автобіографію, нотаріально завірену копію диплома про вищу освіту з виписком про успішність прохання надсилати за адресою:

252033, Київ, вул. Саксаганського, 41.
Українська Правнича Фундація (з поміткою: «На конкурс»).
Телефон для довідок: (044) 227-2207/36/52.
Заяви приймають до 28 лютого 1997 року.
Складання TOEFL — 10 березня 1997 року.
Співбесіда з кандидатами — 17 березня 1997 року.

Оптовая и мелкооптовая торговля

НСР

МОТОРНОЕ МАСЛО ИЗ ГЕРМАНИИ

HD 15W-40

для карбюраторных, дизельных и турбодизельных моторов

Расфасовка в 5-литровые канистры. Стоимость одной канистры — 15 гривень. Сертификат УКРСЕПРОНАФТОСЕРВИС.

Тел. 228-86-17, тел./факс 228-00-76.

ЗАПЧАСТИНИ РАФ

Двигуни і запчастини "Москвич", "Жигулі", "Таврія"

т.(044) 554-71-44
559-96-04
554-71-47

Киевская международная фондовая биржа

Аукционные торги по продаже векселей

Вторник, четверг: 11.30-12.30

Киев, бульвар Л. Украинки,34, 6-й этаж,
(044) 295-61-25, 295-91-08, 296-94-76, 296-94-30.

ПРЕДПРИЯТИЯМ ВСЕХ ФОРМ СОБСТВЕННОСТИ!

Предлагаем принять участие в программе

"Информационная поддержка предприятий Украины"

В рамках программы предоставляется помощь в:

- проведении международной сертификации продукции,оборудования,технологий;
- создании Инвестиционного Паспорта и Плана Развития Экспорта предприятия;
- поиске портфельного или стратегического инвестора;
- поиске заказов на изготовление конкурентоспособной продукции;
- анализе и экспертной оценке Вашего рынка сбыта и цен;
- информационном обеспечении предприятия по интересующим его вопросам;
- изготовлении рекламной продукции предприятий (проспектов, буклетов и т.п.);
- получении информации о прохождении грузов по ж/д.

Предлагаем разместить информацию о предприятии в:

- ежегоднике "Лидеры экономики Украины (2 книги на украинском и английском);
- ежегоднике "Экспорт Украины" (5 книг на русском,англ.,нем.,фран., испанском);
- ежеквартальнике "ИнтерКОНТАКТ" (2 книги на русском и английском).

Приглашаем к сотрудничеству региональных представителей.

Письмо-заявку с информацией о предприятии и его потребностях просим направлять по адресу:

254071, Киев, ул. Верхний Вал, 2, редакция ежегодника "Экспорт Украины"
Для справок: тел/факс 044-417-3352, E-mail:root@bmg.kiev.ua

Повідомляємо, що холдингова компанія «АвтоКрАЗ» —правонаступник ВАТ «Кременчуцький автомобільний завод».

Загальні збори акціонерів ХК «АвтоКрАЗ» відбудуться **29 березня 1997 року** в приміщенні палацу культури «КрАЗ» за адресою: **Полтавська обл., Кременчук, вул. 60 років Жовтня, 58/2.**

Початок зборів о 10-00.

Реєстрація учасників зборів— з 8-00 до 9-45.

Порядок денний:

1. Звіт правління ХК «АвтоКрАЗ» про результати фінансово-господарської діяльності компанії у 1996 році та основні напрями діяльності на 1997 рік.
2. Звіт та висновки Ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність ХК «АвтоКрАЗ» у 1996 році.
3. Про прибуток компанії в 1996 році, виплату дивідендів за підсумками роботи в 1996 році та формування фондів ХК «АвтоКрАЗ» у 1997 році.
4. Вибори органів управління ХК «АвтоКрАЗ».
5. Про збільшення статутного фонду компанії у зв'язку з індексацією основних фондів.
6. Про залучення до складу ХК «АвтоКрАЗ» дочірніх підприємств.
7. Про внесення змін та доповнень до статуту компанії.
8. Про залучення довгострокових кредитів для розвитку ХК «АвтоКрАЗ».

Під час реєстрації учасникам зборів необхідно пред'явити документи, що засвідчують їх особу та повноваження.

Правління ХК «АвтоКрАЗ».

МАУП

Друга ВИЩА ОСВІТА

у МІЖРЕГІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
на базі *середньої спеціальної та вищої освіти*

ЭКОНОМІКА та УПРАВЛІННЯ ЗБУТОМ
БАНКІВСЬКА і СТРАХОВА СПРАВА
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК і АУДИТ
КОМЕРЦІЙНЕ та ТРУДОВЕ ПРАВО

ДЕННА,ВЕЧІРНЯ і ЗАОЧНА форми навчання.

Забезпечення підручниками.

Академія атестована Міністерством освіти України (свідоцтво № 110208)

ПРИЙОМ ДОКУМЕНТІВ до 28 ЛЮТОГО 1997 р.

Вартість за міс. $75 (заочне),$90 (вечірнє), $99 (денне),оплата в гривнях за курсом НБУ

Київ, вул.Фрометівська,2,МАУП
(044)264-10-51,264-52-58,264-61-86

Держ. ліцензія № 2-2/1-147

МАУП

ООО «ЮМИС»

КАРБИД КАЛЬЦИЯ

от лучших производителей со склада в Днепропетровске.

Тел./факс (0562) 47-78-92, 47-78-96,47-79-95.

ОАО «Маркохим» информирует, что 28 марта 1997 г. по адресу: Мариуполь, пр. Металлургов, 52, ДК «Маркохим» состоится общее собрание акционеров.

Начало собрания в 15 часов.

Регистрация 28 марта 1997 г. по адресу: Мариуполь, пр. Металлургов, 52, ДК «Маркохим» с 9 до 13 часов.

Телефон секретаря наблюдательного совета: 33-93-91.

Повестка дня:

1. Отчет правления ОАО «Маркохим» по результатам работы за 1996 г. и перспективы развития предприятия на 1997 г.
2. Отчет ревизионной комиссии ОАО «Маркохим».
3. Утверждение Устава ОАО «Маркохим».

Акционерам необходимо иметь при себе документы, удостоверяющие личность и права на акции ОАО «Маркохим».

Регистратором владельцев именных ценных бумаг ОАО «Маркохим» является Региональная Инвестиционная Компания **«Ринком-Инвест»** (Мариуполь, пр. Металлургов, 97. Лицензия № 40-р от 24.07.96 г., тел. 33-83-39).

В связи с тем, что список для оповещения акционеров составлен на 03.02.97 г., лицам, ставшим владельцами акций после 03.02.97 г. и желающим участвовать в общем собрании акционеров, необходимо обратиться к регистратору до 19.03.97 г., т. к. дата фиксации реестра 26.03.97 г.

Правління **ВАТ «Електроприлад»** повідомляє, що чергові загальні збори акціонерів про підсумки роботи за 1996 р., відбудуться **28 березня 1997 р. о 15-й годині** у приміщенні актового залу товариства.

Правління.

ВАТ «Пологівський хімічний завод «Коагулянт» повідомляє про загальні збори акціонерів ВАТ, які відбудуться 28 березня 1997 р. об 11-й годині в Будинку культури «Гірник» за адресою: Запорізька обл., м. Пологи, вул. К. Маркса, 516.

Порядок денний:

1. Звіт про фінансово-господарську діяльність за 1996 рік.
2. Про внесення змін до Статуту ВАТ.
3. Про перспективний план розвитку ВАТ.
4. Різне.

Довідки за тел.: (06165) 2-30-06, 2-22-88.

Відкрите акціонерне товариство «Ізмаїльський рибозавод»

Запрошує своїх акціонерів на перші збори, що відбудуться 28 березня 1997 р. о 14-00 год. за адресою: м. Ізмаїл, вул. Чехова, 4,.

Порядок денний.

1. Прийняття статуту товариства.
2. Обрання керівних органів товариства.
3. Інші питання.

Реєстрацію акціонерів буде проведено **28 березня з 10-ї до 14-ї години, вул. Чехова, 4.**

Правління.

Й Марс поступився місцем лірі

155 років тому в Україні вперше були опубліковані вірші Байрона

Цікаво, що в самій Великобританії популярність Джорджа Ноеля Гордона Байрона набагато менша, ніж за кордоном. Одним з останніх, хто підняв авторитет поета, став Уінстон Черчілль — обидва аристократи були випускниками елітарної чоловічої школи Харроу. У. Черчілль відродив «Байронівське товариство», члени якого збирають не тільки меморіальні речі видатного поета, але й книги, присвячені йому та його творчості, і багато іншого, пов'язаного з його ім'ям.

Українську байроніану започаткував Микола Костомаров, який опублікував кілька творів англійського класика в харківському альманасі «Сніп». Поезії Байрона також перекладали О. Кониський, О. Навроцький, М. Старицький, Б. Грінченко, Леся Українка.

Найвизначнішим перекладачем творів Байрона в ті часи вважався Пантелеймон Куліш. 1891 року він прочитав українською частину «Дон Жуана», а 1894-го —поему «Чайльд-Гарольдова мандрівка».

П. Грабовський та І. Франко пішли далі П. Куліша. Вони не лише перекладали вірші та поеми Байрона, але й полемізували з ним. І. Франко у своїй філософській поемі «Смерть Каїна» створив образ не гордого індивідуаліста, а бентежного героя, який шукає шляхи до людей. Автор «Мойсея» присвятив творчості Байрона також літературознавчу працю.

З інших інтерпретаторів творчості Байрона назвемо Д. Загула та С. Голованівського. Про збірку видавництва «Дніпро» «Джордж Гордон Байрон. Лірика» (переклад Д. Паламарчука) 1982 року багато говорити, очевидно, немає рації, адже до неї не включено навіть уривку із загальновідомої поеми англійського поета «Мазепа». До речі, надихнув Байрона на створення поеми «Мазепа» Анрі Вольтер, який розповів про українського гетьмана в «Історії Карла XII».

Зрозуміло, що вплив Байрона на українських поетів не обмежувався тільки тим, що вони перекладали його твори. Мотиви творчості англійського романтика —відданого борця за волю європейських народів (Байрон, як відомо, воював за свободу Греції) —знайшли свій відгук у творчості Є. Гребінки, М. Петренка, В. Забіли, А. Боровиковського, М. Костомарова. І це не випадково, адже подібних впливів не уникли ні А. Міцкевич, ні Ш. Петефі, ні Г. Гейне. А. Міцкевич навіть вважав, що більшість віршів О. Пушкіна — це лише відгук на вплив поезії Байрона (з чим не згоджувалася, звичайно, російська літературна критика, а сам О. Пушкін порвав стосунки з польським поетом).

Час не владний над поезією Байрона. Його романтичні шедеври й нині вражають читачів. Є серед них і поема «Шильйонський в'язень», присвячена життєпису священика з Женеви Франсуа Бонніварa. В цьому творі англійського поета Марс поступився місцем лірі —символу поезії й творчої фантазії.

Шильйонська фортеця колись була резиденцією савойських герцогів. Її могутні стіни й башти і сьогодні вражають і захоплюють. Розташована на березі Женевського озера на скелі, оточеній водою, фортеця привертає увагу численних туристів. Найпочеснішим із них надають можливість залишити автографи. Є тут рядки самого Байрона, а також В. Гюго й О. Дюма, знаменитого полтавця всесвітньо відомого Миколи Гоголя.

Олег МАРТУСЬ.

ГРАЦІЯ

Милуючись виступами гімнастів, дивуєшся пластичності, гнучкості, легкості, з якими вони володіють своїм тілом. І, здається, так просто повторити те, що роблять вони. Але то так тільки здається, бо цій науці треба вчитися з дитинства, як ці дівчатка з Миколаєва, юні гімнастки з дитячої юнацько-спортивної школи № 3. Вправи з м'ячем виконують Таня Тонкошкур та член збірної області з художньої гімнастики Юля Чернова.

А ці слони мабуть і в посудній крамниці шкоди не зроблять. Вони — циркові артисти. І не вміють продиратися крізь густі хащі джунглів, як їхні родичі, зате навчилися граціозно сидіти на стільці. Гадаєте, легко їм? Але ж навчилися...

Фото Олександра КРЕМКА та Юрія ВЕНГЕРЕША.

Запитували — відповідаємо

Пільгова пенсія

Я відпрацювала 26 років у ветеринарній медицині фельдшером. Чи маю я право на пенсію за вислугу років?

Юлія ЯБЛОНСЬКА.

Хмельницька область.

На жаль, Ви такого права не маєте. Кабінет міністрів України постановою від 4 листопада 1993 р. № 909 затвердив перелік закладів і установ освіти, охорони здоров'я та соціального захисту і посад, робота в яких дає право на пенсію за вислугу років. Ветеринарних медичних закладів в даному переліку немає. Оскільки Ваш лист не єдиний, наведу для медичних працівників п. 2 даного переліку:

2. Охорона здоров'я

Найменування закладів і установ.

Лікарняні заклади, лікувально-профілактичні заклади особливого типу, лікувально-трудові профілакторії, амбулаторно-поліклінічні заклади, заклади охорони материнства і дитинства, заклади швидкої та невідкладної медичної допомоги, заклади переливання крові, санаторно-курортні заклади, санаторно-епідеміологічні заклади, діагностичні центри

Найменування посад.

Лікарі та середній медичний персонал (незалежно від найменування посад).

Марина КОВАЛЬЧУК.

ЛІКАР наказав...

(Гумореска)

Петро завітав до свого приятеля і застав його у дивному стані: той блаженно посміхався.

— Миколо, що з тобою? — пильно придивляючись, здивовано спитав Петро. — У нас таке злиденне життя, а ти — посміхаєшся... Чи розбагатів? Я не розумію тебе...

— Друже, не дивуйся, — мовив приятель, — це мені лікар наказав посміхатися.

— З якого б це дива?

— Днями пішов до лікарні, — почав пояснювати Микола,— щось помітно здоров'я похитнулося... Лікар, до якого звернувся, обстежив мене і знайшов цілий букет різних болячок. Він похитав головою та й каже:

— На жаль, добродію, ті ліки, що потрібні, надто дорогі. Самі розумієте — криза. Але ви не журіться, тримайтеся бадьоро, посміхайтеся. Більше посміхайтеся, краще буде для вашого здоров'я.

Отож я дотримуюся його поради. І ти знаєш, друже, ніби трішечки покращало...

Олександр ГАМАНІН.

Київ.

ОБРАЗА

Він ображено мовчав. Ну, ні, цього він їй не пробачить. Така зневага! А був же вірним з першого дня знайомства. Її мелодійний голос, дзвінкий сміх назавжди приворожили до себе.

З сумом пригадував тепло м'яких долонь, доторку яких з нетерпінням чекав кожного дня. Він ніколи не перебивав, коли вона розмовляла, все сказане здавалося найрозумнішим, найдоречнішим.

Не міг зрозуміти причини її гніву. Маленький, зіщулений, почорнілий сидів у куточку затишної кухні й мовчки чекав. А вона поралася біля столу і вперто не підходила до нього, лише зрідка косо поглядала...

І раптом... О, диво! Він відчув, як весь наливається життєдайним струмом. Червоне око спалахнуло яскравим світлом, і всю квартиру заполонив його радісний дзвінок. Одразу відчув дотик знайомої і такої милої руки господині.

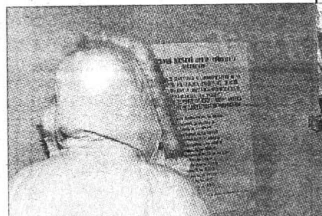
— Алло, слухаю! — пролунав її ніжний голос і він зрозумів усе, що трапилося — прикре непорозуміння. Просто його господиня забула вчасно заплатити за розмови і його від'єднали від мережі міської телефонної станції...

Марія ВАСИЛИК.

Висока кваліфікація потрібна й... безробітним

Зростання безробіття і збільшення частки населення, яке опинилося нижче від установленої межі бідності, ведуть до поглиблення соціальної нерівності й загрожують політичній стабільності країни, реально наближаючи небезпеку соціального вибуху. Протягом минулого року рівень офіційно зареєстрованого безробіття зріс майже втричі.

Потреба підприємств і організацій у працівниках загалом по Україні знизилася в 2,5 раза і на 1 січня цього року становила лише 35,2 тисячі чоловік. Зокрема, кількість вільних робочих місць у Києві скоротилася в 7 разів, у Запорізькій області — в 4 рази, в Дніпропетровській — у 3,5 раза. На кожну вакансію в середньому претендували 11 офіційно зареєстрованих незайнятих громадян. В Івано-Франківській області ця цифра сягає 113, а у Волинській — 127 чоловік на місце. У багатьох районах взагалі не було вільних робочих місць. Ситуація погіршує розрив між якістю робочої сили, потрібної роботодавцям, і кваліфікацією шукачів робочих місць.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 282886.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311024.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.